

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: in der Ostmark: Vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpl Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpl Postgebühr, zuzüglich 18 Rpl Zeitungszustellgebühr; Postscheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag 31. Oktober 1942

Nr. 44

Velike izgube Angležev na egiptovski fronti

Angleži so doslej izgubili skoro 300 tankov in veliko število letal - Bitka pri El Alamein-u je izredno srdita in še ni končana - Nemške podmornice so kljub viharjem potopile zopet 16 ladij s 104.000 brt.

Že v zadnji številki našega lista smo deloma poročali o veliki letalski bitki, ki se je vnela dne 20. oktobra nad Egiptom. Imenovanega dne so na egiptovski fronti sestrelili italijanski lovci 44, nemški lovci pa 11 letal. 6 nadaljnjih letal je zbil protiletalska artilerija. Naslednjega dne je bilo zbitih 12 letal ob istočasni lastni izgubi 12 zavezniških letal. V letalski bitki obeh dni je bilo potemtakem sestreljenih 73 angleških letal.

Dne 25. oktobra je sporočilo vrhovno poveljstvo nemške vojske, da je istega

dne pričel na egiptovski fronti pričakovani angleški velenapad, ki ga je sovražnik na široki fronti pripravil po ljudem artilerijskem ognju s pomočjo močnih pehotnih in tankovskih odredov. Takoj po tem napadu so se vneli na fronti El Alamein srdite borbe. Že prvega dne je sovražnik izgubil 20 letal in številne tanke.

Istega dne je bila izdana posebna vest, da so nemške podmornice kljub viharjem, ki sila otežkočujejo pomorske operacije, v večdnevni trdi bojih potopile iz spremeljaj ter posamezno v Severnem Atlantiku, v ledenem morju, pred kanadsko obalo, pri Trinidadu, pred izlivom Konga in pred Kapstadtom 16 ladij s skupno 104.000 brt, povrh pa še enega sovražnega rušilca. Tri nadaljne ladje in neki rušilec so bili poškodovani vsled torpednih izstrelkov.

V Egiptu se je bitka odigravala po poročilu z dne 26. oktobra tako, da so nemško-italijanske čete v uspešni obrambi odbile vse angleške napade ter prizadevale sovražniku težke in najtežje izgube. Do imenovanega dne je bilo uničenih 104 tankov. Nemško in italijansko letalstvo je dan in noč bombardiralo motorizirane edince Angležev. V noč od 23. na 24. oktober so poskušali Angleži pri Marsa Matruku izkrcati svoje čete. Ta poskus

je bil vsled naglega poseganja nemških bojnih letal izjalovljen že na morju.

Po poročilu z dne 27. oktobra so se boji na egiptovski fronti nadaljevali z vso srditostjo. Sovražnik je vrgel dan po prej nove, močne sile v bitko ter je poskušal brez uspeha prodreti postojanko nemško-italijanske oklopne armade. Pri tem je sovražnik izgubil znova 111 tankov in 38 blindiranih avtomobilov. Medtem so pa nemški in italijanski letalski odredi v opetovanih in vedno hujskih valovih bombardirali sovražni etapni prostor. V letalskih bojih so nemški in italijanski lovci sestrelili nad Severno Afriko in nad Sredozemskim morjem 14 sovražnih letal.

Nemški letalski odredi so v tem času ponovno bombardirali industrijske in pristaniške naprave v Južni Angliji, dočim je bila Malta v preteklem tednu prav tako večkrat najtežje bombardirana.

Tudi po poročilu, ki je bilo izdano dne 28. t. m., še niso pojenjali srditi boji velike bitke v Egiptu. Zlasti na severnem odseku te fronte je prišlo do žilavih borb med pehotnimi in tankovskimi odredi, pri čemer je uspelo nemško-italijanskim četam zadržati neko višino, ki jo je hotel sovražnik zavzeti. Angleži so v teku teh bojev izgubili znova 53 tankov. Obenem je bilo zbitih nad to fronto 22 sovražnih letal.

Führer čestita italijanskemu kralju in Duce-ju

Ob proslavi dvajsetletnice pohoda Mussolinjevih fašistov v Rim je Führer brzojavil kralju in cesarju Viktorju Emanuelu sledeče:

K današnjemu spominskemu dnevu pošiljam Vašemu Veličanstvu moje najsrčneje pozdrave in iskreno želje za slavno bodočnost zavezniške Italije kakor tudi za Vašo osebno srečo.

ADOLF HITLER.

Duce-ju je Führer poslal brzojav sledeče vsebine:

Duce! Ob dvajseti obletnici pohoda v Rim se v zvestem prijateljstvu in povezanosti spominjam Vas in Vaših edinstvenih zgodovinskih storitev. Vso nacionalsocialistično ljudstvo je z menoj vred notranje globoko deležno obeltnice zmagoslavja fašistične revolucije. Kar ste Vi Duce in Vaši bojevniki od takrat storili, je dvignilo takratni upor k obratu človeške zgodovine.

Danes se bojujeta naši dve ljudski revoluciji v najožjem oboroženem bratstvu skupno zoper iste sile, ki so se nekoč brezuspešno upirale fašizmu v Italiji in nacionalsocializmu v Nemčiji. Židovstvo, plutokracija in boljševizem bodo za to ta boj ravno tako izgubili, kakor so ga nekoč. V tem prepričanju Vas Duce najsrčneje pozdravljam ter pošiljam Vam in Vašim črnim srajcam moje in nemškega ljudstva tovariške pozdrave.

ADOLF HITLER.

Uspešne operacije v Vzhodnem Kavkazu in ob Tereku

V Stalingradu je bilo zavzeto večje področje hiš Predmestje Spartakovka v nemških rokah - Razbremenilni napadi sovjetov med Donom in Volgo odbiti

Po najnovejših poročilih nemškega vrhovnega poveljstva so nemške čete jugovzhodno od Novorosijska po večdnevni težki boji zavzele neke vodilno višino. Vzhodno od pristaniškega mesta Tuapse so zavzele nemške čete neko močno utrjeno višinsko postojanko, obenem pa so bili odbiti vsi sovražni napadi. Nemško letalstvo je v istem času bombardiralo sovražne postojanke ter mesto in pristanišče Tuapse.

Zapadno od Tereka so dobro napredovale nemške napadalne operacije. Nemškim četam je uspelo obkoliti sovražne sile.

V Stalingradu so prodrele nemške čete

vzhodno od krušne tovarne do Volge. V zvezi s tem sunkom je bilo zavzeto neko večje področje hiš. Letalstvo je z uspehom posegalo v te borbe. Južno od Stalingrada je nemška pehota v težkih bojih odbila več sovjetskih razbremenilnih napadov. Sovražnik je izgubil na progah 11 transportnih vlakov, ki so jih uničile nemške letalske bombe. Na Kaspiškem jezeru so letalci potopili tri parnike s skupno 3000 brt in eno petrolejsko ladjo, več drugih ladij je bilo sežganih in poškodovanih.

Ob Donu so vrgle romunske čete s podporo romunskega letalstva sovražnika v nižino reke Don. Operacije na vzhodni

PK.-Aufn.: Kriegsberichter Falk (Wb.)

Südlich des Ladoga-Sees.

Hier wurde starken sowjetischen Kampfgruppen in den letzten Septembertagen eine vernichtende Niederlage bereitet. Im Raum der Kesselschlacht ließ der Gegner weit über 20.000 Tote zurück, und kilometerweit bedeckten die zerstörten Überreste von Munitionswagen, schweren Waffen und Panzern den sumpfigen Boden des Schlachtfeldes.

fronti so se v ostalem v preteklem tednu odigravale takole:

V vzhodnem Kavkazu so nemške čete kljub viharnemu deževju prodrle sovjetske poljske postojanke, obenem pa dve vasi. Pri tej priliki je bil uničen nek sovjetski strelski polk. Nemci so ujeli 1200 sovjetov, zaplenili pa so sedem topov, 127 strojníc in mnogo drugega materijala.

V borbi za Stalingrad so nemške čete v žilavih posamičnih napadih zavzele pretekli četrtek več provizoričnih bunkerjev in barikad. Težišče nemških letalskih napadov se je takrat nahajalo na severnem delu mesta. Sovjeti so skušali s severne strani razbremeniti svojo fronto, vendar so bili vsi njihovi napadi s pomočjo nemških in romunskih letalskih sil odbiti. Na ostalih delih vzhodne fronte se v četrtek niso odigravale nikake bistveno važne operacije.

Po petkovem poročilu so skušali sovjeti izvesti več razbremenilnih napadov med Volgo in med Donom. Vsi ti napadi so bili odbiti. V srednjem in na severnem delu vzhodne fronte so se odigravali samo spopadi manjših oddelkov.

Preteklo soboto so nemške čete v Stalingradu prešle k novemu napadu. Posrečilo se jim je zavzeti največji del tovarne »Rdeči oktober«. Nemški strmoglavci in bombniki pa so neprestano, dan in noč, bombardirali sovražne postojanke ter baterije na otokih Volge ter vzhodno od Volge.

Jugozapadno od Kaluge se je izjalovil lokalni napad boljševikov v koncentričnem nemškem ognju pod velikimi izgubami sovražnika.

V nedeljo so nemške čete v trdih bojih zavzele tovarniške naprave »Rdečega oktobra«, izvemši eno montažno dvorano. Prav tako je bilo zavzeto tudi predmestje Spartakovka z izjemo par hiš. Kar je bilo v Stalingradu zavzetega dan poprej,

Čas je v službi Nemčije

Napačna špekulacija sovražnega tabora

Berlin, koncem oktobra

»General čas« je fraza, ki se je naši sovražniki zelo radi poslužujejo. V svoji oholosti si Angleži in Amerikanci o pravem pomenu besede čas niso nikdar posebno razbijali svojih glav, ko je vendar povsem jasno, da čas kot tak in sam po sebi ni aktiven činitelj, ker je edinole aktivno izrabljanje časa pričetek in konec pravega uspeha. Vse to pa naših sovražnikov ni motilo v prizadevanju, da so ves čas sedanje vojne prikazovali čas kot enega izmed svojih najodličnejših zaveznikov. Spričo mnogoštevilnih umikov in porazov pa so nekateri redki Angleži in Amerikanci le pričeli dvomiti o točnosti zgoraj navedenega pojmovanja. Ti dvomi so postali že tako veliki, da že doživljamo

je bilo očiščeno. Vsi sovjetski razbremenilni poskusi so se izjalovili.

Jugovzhodno od Novorosijska so bile po poročilu z dne 26. t. m. zavzete važne postojanke, prav tako tudi severovzhodno od Tuapse. V Stalingradu je bilo pondeljek uničenih več gnezdišč odpora ter zavzetih več novih blokov hiš. Razbremenilni napadi sovjetov iz juga in severa so bili odbiti.

V odseku Tereka so nemške in romunške čete po poročilu z dne 27. t. m. dosegle po dvanajstih dneh napadnih lepe terenske in taktične uspehe. V Stalingradu

prve korekture zgrešenega pojmovanja. Tako piše znani angleški vojaški strokovnjak Lidell Hart v listu »Daily Mail«, da je mnenje mnogih Angležev, češ da je vojna sedaj že doživela svoj višek in da bo odlej potekala samo še ugodno za zaveznike, najmanj neprevidno, vsekakor pa zgrešeno. Tudi bivši angleški vojni minister Hoare Belisha si zapira ušesa pred pretiranimi in neupravičenimi upi.

Napačne špekulacije s činiteljem časom je pribil tudi znani časopis »Economist« v svoji izdaji z dne 26. oktobra. List piše neženerirano sledeče: »Leta 1939 je bila dolga vojna edino upanje zaveznikov, leta 1942 je dolga vojna Hitlerjevo upanje. Čas se nam dozdeva še vedno kot največji zaveznik. Dokler je temu tako, je Hitler največjega upanja, da bo vojno dobil, ker prepušča zaveznike utrujenosti, posledici čakanja. Sedanji klic ne velja dolgi, temveč kratki vojni.«

Isti dokaz je podal Reichsminister dr. Goebbels v svojem članku »Für wen arbeitet die Zeit?«, ki ga je priobčil v znanem velikem tedniku »Das Reich« od dne 25. oktobra t. l. Minister piše sledeče: »Čas je smrtno oslabil angleško vojskovanje, obenem pa je silam osi dovedel novih moči, ki jih je smatrati za odločilne v tej vojni.« Nemško vojno vodstvo — tako nadaljuje Reichsminister dr. Goebbels svoja pomembna izvajanja — je odločalo že od vsega početka v smislu razlogov smotrenosti in ne morda prestiža. Stremeli smo vedno za tem, da smo naš potencial tudi v vojni in ravno sredi vojne po možnosti še bolj razširjali, da bi tako postavili vse naše nadaljnje vojskovanje na zavarovano podlago.

Britanski imperij je zabeležil v poslednjih treh letih ne morda kako naraščanje, pač pa pojemanje moči vse do razkroja. S svojimi ogromnimi teritorialnimi izgubami je izgubila Velika Britanija tudi prav tako ogromnih množin surovin. Isto velja za Zedinjene države in zlasti za Sovjetsko Unijo. Brez premoga, železa,

so se medtem nadaljevale borbe od hiše do hiše.

Sovjetsko letalstvo je izgubilo 26. oktobra v bojih in tudi sicer 60. letal. Nemško letalstvo pogreša štiri letala.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Exov Baumgärtner; Hauptschriftleiter Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

Mussolini, obnovitelj Italije

Dvajsetletnica fašističnega pohoda v Rim, nudi vsem motrilecem zgodovinskih dogodkov dovolj gradiva za obsežne studije o postanku gibanja, ki ga je utemeljil obnovitelj Italije, Benito Mussolini. Kdo bi bil pred več kot 20 leti mislil, da bo sin vaškega kovača, iz majhne vasi Predappio v Romagni, in poznejši ljudskošolski učitelj ter urednik, prekvasil s svojim jeklenim duhom vso Italijo! Vsekakor je Mussolini s svojim poveljem k pohodu v Rim izdal tudi parolo za korakanje v novo razdobje človeštva sploh. 28. oktobra 1922 je Mussolini preprečil v zadnji uri boljše vize svoje domovine, istočasno pa je z vsem fanatizmom, ki ga je zmogla njegova patriotska duša, napovedal temnim silam razkroja, liberalizma, marksizma in boljše vize,

olja in pšenice se ni mogoče vojskovati. Treba je vzeti zemljevid ter se brez velikega truda prepričati, koliko predpogojev vojskovanja so že morali naši sovražniki opustiti. In vse, kar so oni izgubili, smo mi pridobili.

Za koga torej deluje čas? se vprašuje pisec članka. Naši sovražniki nikakor ne morejo utajiti dejstva, da so si sile osi izvojevale popolnoma izdatno podlago za neogroženo nadaljevanje vojne, v kolikor bodo imele na razpolago to, s čimer so nas hoteli poraziti: čas. Če bo vojna trajala dalje, se bodo samo še postopoma izboljševali predpogoji za našo zmago.

Naj zveni še tako absurdno, toda zaenkrat nam primanjkuje za izkoriščanje vseh za vojno važnih surovin samo to, v čemer vidijo Angleži naš minus: čas. Mi potrebujemo časa za izkoriščanje ogromnih ležišč premoga in železa v zasedenih vzhodnih pokrajinah. Mi potrebujemo časa za obdelovanje ogromnega prostora, da bi tako zavarovali svojo prehrano, treba nam je nadalje časa za reorganizacijo zasedenih pokrajin, ki morajo delati za naše vojskovanje, istotako tudi za ureditev prometa med zasedenimi pokrajinami in med domovino. Sedaj moramo biti samo še potrpežljivi. Predpogoji za zmago so dokončno v naših rokah. Čas jih ne more več slabiti, nego samo še zavarovati.

Tudi londonski list »Evening News« je mnenja, da je položaj Nemčije neprimerno boljši od položaja zaveznikov. »Nemčija«, tako piše omenjeni list, »je v centru kroga in vsled tega v položaju, vreči svoj vojni material in čete vsak čas na periferijo, kjer jih nujno potrebuje.« Sedaj so Angleži sami priznali, da se bori »general čas« na nemški strani. Podoba je torej, da se podaja general čas na angleško stran samo tako nekako na kratko gostovanje, zlasti kadar gre za zamujena spoznanja.

borbo do iztrebljenja. Da Italije danes ne razkrajajo notranje borbe, da je Italija danes v zvestem zavezništvu z nacionalsocialistično Nemčijo na tem, da oblikuje novo Evropo, se ima zahvaliti Benito Mussoliniju, ki je postal pred dvajsetimi leti učitelj in vzgled svojega naroda.

Kdor hoče vrednotiti delo in uspehi Mussolinijevega življenja, si mora nujno priklicati dogodke, ki so se odigrali pred več kot dvajsetimi leti. Italija je spadala sicer v krog »zmagovalcev«, toda Angleži in Francozi so jo prevarili že v mirovnih pogodbah za ceno, ki je bila Italiji obljubljena za prehod v tabor sovražnikov Centralnih velesil nekdanje Trozveze. Italijanskega naroda se je polastil obup. Liberalistično-demokratski režim je bil obrabljen, brez volje in pravega hotenja, medtem pa so boljše vize agentje opravljali po tovarnah svoje razkrojevalno delo. Na mnogih italijanskih tovarnah so takrat že plapolale boljše vize zastave.

V tistih dneh se je odločil kovaški sin Benito Mussolini za odrešilo dejanje. 3. marca 1919 je pozval »Popolo d' Italia« bojovnike iz svetovne vojne k ustanovitvi takozvanih »Fasci di combattimento«. 23. marca je bilo že 54 bivših bojovnikov združenih v gibanju, ki si je zapisalo na svojo zastavo boj vsem silam, ki razkrajajo zmago in narod Italije. Tako so vstopili črnosrajčniki v zgodovino nove Italije. Mussolini je zmagovito uničil anarhijo, demokracijo in boljše vize, na mesto

njih pa je postavil novo, disciplinirano nacijo. Na tej poti je Mussolini prizgal baklo velike ideje. V svitu te baklje je zakoral italijanski narod v svojo novo bodočnost ob strani nacionalsocialistične Nemčije. Združili sta se dve revoluciji pod vodstvom Benito Mussolinija in Adolf Hitlerja v jekleni zvezi, ki nosita obiležje istih borb in istih ciljev.

Sam Adolf Hitler je v svojem velikem govoru z dne 26. aprila 1942 spomnil nemški narod na dejstvo, da se je odigrala najtežja borba s silami razkroja baš na italijanskih tleh. Vsakemu Nemcu je priporočil Führer studij italijanske revolucije. Z notranjo ginjenostjo bo spoznal vsak Nемец pot in gibanje moča, ki ima toliko skupnega z nemško revolucijo, da vidi nemški narod v Mussolinijevi borbi kos lastne usode. Šele z zmago fašizma je bila Evropa po mnenju Führerja rešena.

To rešitev je leta 1933. končala Nemčija. Temne sile boljše vize in plutokracije so s tem izgubile svojo igro. V Italiji je nastopil narod svoj pohod v bodočnost pod geslom »Credere, obedire, combattere!« (Verovati, ubogati, boriti se!) To isto vero je dal Adolf Hitler tudi nemškemu narodu. Tako vidimo zgodovinsko-simbolično sliko, da sta Benito Mussolini in Adolf Hitler kot obnovitelja svojih narodov, ojeklenila Italijo in Nemčijo za vse borbe in naloge sedanosti in bodočnosti. Duce in Führer sta nosilca obeh velikih nacionalnih in socialnih revolucij. V tej luči slavi vsa Italija s ponosom na njenega največjega sina dvajsetletnico gibanja, ki je započelo obnovo vse Evrope.

Dvajsetletnica fašistične revolucije

Dne 28. oktobra je minulo 20 let, ko so Mussolinijevi fašisti korakali v Rim, si osvojili državno oblast ter uvedli nov družabni in državni red. Kot uvod za proslavo dvajsetletnice so minulo nedeljo širom Italije prirejali velike slavnosti. Po raznih mestih so narodu govorili člani vlade ter fašističnega veleodborna, štabni šef milice ter mnogi narodni svetovalci fašistične korporacijske zbornice. Pri tej priložnosti so na več krajih otvarjali javne spomenike, novogradnje javnih in strankinih hiš, spominske proslave invalidov itd.

Ob dvajsetletnici fašistične revolucije je Mussolini izdal razne odloke, ki imajo namen, na področju socialne politike izboljšati socialno stanje. V tem je najbolj važna ustanovitev »Vojne zveze za delovne zasluge«, ki je zvezana z enkratno denarno nagrado. Nadalje se bo zvišalo za 25 odst. vse invalidske in starostne rente. Z 28. oktobrom kot 20. obletnici fašistične revolucije se zvišajo tudi prehranjevalni prispevki za sivoce, ki so poklicani v vojno službo, in sicer za 100 odstotkov. Ta novi prehranjevalni prispevek se bo izplačal šele po vojni, da se na ta način omogoči, da pridejo ti ljudje do nekoliko prištedenega denarja. Posebno darilo dobijo tudi delavci in nastavljeni vojni-važnih podjetij in sicer v višini polmesečnih in enotedenskih plač. Ženske delovne sile in kovinski in mehanični industriji dobijo počenši z 28. oktobrom višje mezde in plače. Posebne doklade dveh lir dnevno, ki jih sedaj sprejemajo samo rudarji v podzemeljskih rovih, se po 28. oktobru uvedejo tudi za vse ostale delavce v rudarski industriji.

Premije za hrabrostne svetinje se zvišajo. Za zlato se bo dobilo namesto dosedanjih 800, 1500 lir, za srebrno namesto dosedanjih 250, 750 lir in za bronasto namesto 100, 300 lir letno. Končno je Duce odredil, da se državnim uslužbencem iz državne blagajne izplača milijardo lir za gradnjo uradniških stanovanj. Isto vsoto je darovala italijanska zveza industrijev za gradnjo ljudskih stanovanjskih hiš.

Na povelje Führerja je odpotovalo posebno odposlanstvo nacionalsocialistične stranke na proslavo 20letnice fašistične revolucije v Rim. Delegacijo vodi Reichsorganisationsleiter dr. Ley. Ostali člani so: Reichsjugendführer Axmann, Reichstudentenführer Gauleiter dr. Scheel, Gauleiter Hanke, Gauleiterstellvertreter v Wien-u Scharitzer, Stabsleiter Oberbefehlsleiter Simon in Dienstleiter dr. Hupfauer.

Udeležba nemške delegacije na proslavi v Rimu potrjuje notranjo povezanost Führerja in nacionalsocializma s fašistično revolucijo, ki je pred 20 leti s svojim pohodom v Rim uvedla duševni preporod Evrope. Navzočnost nacionalsocialistične delegacije pri rimskih proslavah, ki bodo trajale več dni, je ogledalo solidarnosti, ki vlada med fašizmom in nacionalsocializmom ter njunimi skupnimi sedanjimi in bodočimi nalogami.

* Duce je poklonil za prebivalstvo Geneve, ki je bilo prizadeto po angleškem letalskem napadu, vsoto treh milijonov lir.

Bilanca Willkijevega potovanja

Rooseveltov odposlanec je govoril po ameriškem radiu
Willkie je „zaveznike“ pošteno zdelal

Wendell Willkie, posebni odposlanec prezidenta Roosevelta, je govoril dne 26. oktobra po ameriškem radiu o »uspehih« svojega potovanja po Bližnjem vzhodu, v Moskvo in v Čungking. Svoj govor je Willkie izdelal par dni poprej na svojem posestvu v državi Indiana. Bela hiša v Washingtonu je sicer zahtevala nekako cenzuro njegovega govora, vendar je Willkie z ozirom na svojo pozicijo odklonil tako vmešavanje prezidenta Roosevelta. Tako je bil Willkiejev govor pravzaprav nekaj privatni govor, ki ga je prenašalo toliko ameriških postaj, kokor jih vključujejo navadno pri prezidentovih govorih.

Že v početku svojega govora je dejal Willkie sledeče: »Ponavljam, da bomo skupno z zavezniki ustanovili drugo fronto v Evropi, obenem pa tudi upam, da bomo kmalu imeli v Indiji znatne vojaške sile za napad na Burmo, kakor to zahteva general Wavell.« S tem je namignil, da kaka druga fronta v Severni Afriki ali na kakem drugem mestu zanj nima tiste vrednosti kot si jo obetajo od napada

na Evropo. Willkie je tudi priznal, da dobivajo »legije Zedinjenih držav, ki se nahajajo v borbi« tragično majhne količine vojnega materijala. V tem dejstvu vidi Willkie veliko nevarnost, zato je izpregovoril svarilo: »Ako se zaveznikom ne bo dobavilo vsega, kar jim gre ali kar jim je bilo obljubljeno, je računati z njihovo nevoljo. Mi jim dolgujemo več kot baharije in neizpolnjene obljube. Tudi naša nezmožnost v jasnem določanju vojnih ciljev, nam prinaša izgubo starih prijateljev. Willkie je moral nadalje priznati, da tvorijo angleške kolonije danes samo še ostanek imperija. Zelo se je Willkie obregnil ob dejstvo, da vodilni možje Zedinjenih držav še vedno razlikujejo med »prvovrstnimi« in »drugovrstnimi« zavezniki, pojmovanje, ki ga bo treba po njegovem mnenju izbrisati. Obžaloval je nadalje, da do danes ni niti en član ameriške vlade bil pri Stalnu, da bi se načelo vojne probleme »z inteligenco« ter jih dovedlo z realističnimi koraki do njihove rešitve.

Stahlgewitter über dem Traktorenwerk in Stalingrad

Von Kriegsberichter Dr. Herbert Soucek.

PK. Wie tote Augen gähnen die leeren Fensterhöhlen ausgebrannter, eingestürzter Häuserblocks zu uns herauf, wo immer die Flammen noch Nahrung zu finden vermögen, da glöht und lodert es rot und stickig, unzählbar viele Flammen züngeln da unten aus hundert oder tausend glühenden Bränden, flimmernd und glasig verzerrt sich das Bild der vernichteten Häuser, der toten, gewaltigen Anlagen des großen Traktorenwerks, der unter schwarzem Qualm ausbrennenden Öltanks in der glühenden Hitze der Luft da unten! Und immer von neuem sprühen Fontänen von Staub und Trümmern auf, Einschläge der deutschen Artillerie und Einschläge unzähliger schwerer Bomben, daß der gelbe Stein- und Erdstaub aufwärts zieht mit den blauen und grauen und schwarzen Schwaden der Brände, und endlich wie eine unheilsschwangere, drohende Gewitterwolke über der Stadt Stalins schweben bleibt.

Die deutsche Luftwaffe schlägt im Norden zu.

Nur die Wolga schiebt ihre trägen Fluten teilnahmslos an der Festung vorbei und gibt dem Bild zusammen mit der im Dröhnen unserer Motoren geborenen scheinbaren Lautlosigkeit der Vernichtung dort unten etwas Gespenstiges, Geisterhaftes.

Weiter oben, nördlich der Festung, haben sich die Sowjets mit ihren wütenden, schonungslosen Entlastungsangriffen vorerst selbst erschöpft, so kann die Luftwaffe ihre ganzen Kräfte in diesen Tagen auf die Widerstandsbezirke im Norden der Festung versammeln, um mit einem Stahlgewitter schwerer und schwerster Bomben feindliche Stellungen zu vernichten.

Unsere Zerstörerverbände sind auf die Höhe X angesetzt, die beherrschend vor dem Norden der Stadt liegt. Die Sowjets

haben sie zu einer gewaltigen Festung für sich ausgebaut. Bunker reiht sich da unten an Bunker, Feldstellung an Feldstellung, Schützenloch an Schützenloch, Panzergräben und ein Gewirr von Drahthindernissen ergänzen die schroffen Schluchten und Erdrisse des Hügels zu einem Igel gewaltiger Abwehrkraft. — Aber wie haben die deutschen Bomben ihn schon zugerichtet! So muß es in Flandern ausgesehen haben damals im ersten Weltkrieg, so müssen dort die Granaten der Artillerie die Erde umgewühlt haben, so muß dort Trichter neben Trichter gegähnt haben, versenkte Baumstämme dazwischen, die einmal einer Obstplantage gehörten. Und Pilz auf Pilz wuchert immer noch aus der wunden Erde dort unten auf, auf die nun auch unser Flugzeug zustürzt als Glied einer endlosen Kette.

Schwarze Wölkchen fegen an uns vorbei, während unseres rasenden, steilen Sturzes, von östlichen Wolgaufher her legt feindliche Flak einen Abwehrteppich über die Höhe, dann ruckt es hart in unserer Maschine — die Bomben sind los zu vernichtendem Fall — und in weitem Schwung fängt sich unser Flugzeug nach links wegziehend. Hinter uns stehen wie ein Kranz bräunlicher Kohlköpfe auf einem Gemüsebeet die Einschläge der Bomben auf der Höhe X.

Seltsam, fast drollig dieser Kreis nach unten schwingender deutscher Zerstörer, die nach dem Wurf wieder steil hochziehen zu neuem Anflug, neuem todstreuenden Sturz, eine geschlossene Kette tanzender Mücken, in ihrem Weg einer Berg- und Talbahn gleichend, in ihrer Wirkung tödlicher, vernichtender Urgewalt!

»Auch Stalingrad fällt, verlassen Sie sich darauf!«

Wir sind unserer Bomben ledig. Aber weiter bleiben wir in diesem jagenden Kreis über der Höhe X. Nur tiefer wer-

den unsere Stürze nun, daß das Flugzeug nach dem Abfangen knapp über den zerfetzten Boden hinwischt in rasender Fahrt, und ihre Bordwaffen speien ihre vernichtende Garbenspur in die bolschewistischen Stellungen. Wieder und wieder setzen wir zum Sturz an gleich den übrigen Maschinen des Zerstörertrupps — wer soll diese furchtbare Stahlmahd aushalten?! Wie wir endlich unsere Munition verschossen haben und wegdrehen auf den Don zu, sehen wir zwanzig, dreißig Meter unter uns erdbräune Gestalten aus ihren Löchern kriechen, mit erhobenen Händen auf die deutsche Panzer zutammeln.

Auch die stursten Bolschewisten halten dieses Stahlgewitter nicht aus, auch der drohendste Befehl des roten Diktators zwingt ihnen nicht ab, was über Menschenkraft geht: einen solchen Angriff auszuhalten.

Und wie hinter uns die brennende Stadt immer mehr untertaucht in Dunst und Rauch, da klingt in unsere Befriedigung das jüngste Führerwort: »Auch Stalingrad fällt — verlassen Sie sich darauf!«

Izrek tedna

Inicijativno in hitro
dejanje zmaguje

»Mutige Initiative und schnelles Handeln sind meist die Hälfte des Erfolges.« Te misli Reichsministra dr. Goebbels-a, prevedene v naš jezik, pomenijo, da so pogumna inicijativa, to se pravi spodbuda ali začetek, ter hitra dejanja, v največjih slučajih že pol uspeha.

S povedanim je naš duhoviti minister propagande zadej žebelj na glavo. Se starejši pregovor pravi, da je svet last tistega, ki je pogumen. In to drži. Vzemimo primer iz vsakdanjega življenja. So ljudje, ki imajo sijajne domisleke, naj si bo sedaj v tej ali oni zadevi, niso pa v stanju, da bi iste uresničili, svoje načrte izvedli ter vse to izkoristili. Življenje pozna primere, da več oseb poskuša eno in isto in vsem skupaj ter vsakemu posebej se poskuša ponesrečiti. Naenkrat se pa pojavi nekdo, ki se je lotil iste, po zgledu brezupne zadeve, ki mu je imenitno uspela in koristila. Na drugi strani se pa zopet vidi, da so ljudje, ki imajo lastno iniciativo, doseglji stvari in storitve, ki so zaslužile občudovanja in zavist.

Razvoj nacionalsocializma in njegov vzpon nam na celi črti potrjuje isto. Adolf Hitler, ki je v najtežjih časih ustvaril nacionalsocialistično gibanje ter ga v hudih in nevarnih bojih z veliko močnejšimi nasprotniki spravil na krmilo, je brezdvomno v pogumnih inicijativah in v na brzo roko izvršenih dejanjih dosegel največ uspehov. Spomniti se je treba samo puča v München-u in pohoda v Koburg-u, in to zdostuje v dokaz, da so hitro sklenjene in takoj izvedene politične akcije bile isto, kar je nacionalsocializem pomagalo dvigniti, širiti in krečiti.

Pričujoči izrek tedna NSDAP se lahko tudi primerja z delovanjem nacionalsocializma na oblasti. Kakor je v boju za oblast to gibanje bilo nad vse inicijativno in brzo v izvrševanju svojih dejanj, tako je Führer pozneje kot vodja ljudstva izdajal odloke in določila, ki so kar čez noč v vseh panogah in na vseh področjih spremenila obraz Nemčije ter uvajala nov red. Junaško in srčno se je nova uprava vrgla na vsestransko izboljšanje življenjskih razmer in družabnega reda

in ker je vse to prišlo iznenadno in iz lastnih iniciativ, so uspehi bili kolosalni.

Tudi zunanja politika Nemčije se je obnesla na isti način. Če je v reformah, ki so se tikale notranjih zadev in nemškega narodnega življenja, bilo mnogo pogumnih idej, ki so radi hitrega izvajanja kar v začetku pol uspehov, se to lahko reče o zunanji politiki nacionalsocialistične Nemčije še v veliko večji meri. Treba se je zamisliti samo v spor med Nemčijo in bivšo Čehoslovaško radi sudetskih Nemcev, da se ne omenja dogodkov o priključitvi Ostmarke. Nikdar še ni noben državnik pokazal toliko diplomatske iniciative, ki ni bila samo pogumna, temveč tudi nad vse junaška, kakor jo je v tem sporu pokazal Führer z vodilnimi osebnostmi njegove zunanje politike. Hitra dejanja, ki so se takrat na nemški strani podvzela, so seveda tudi rodila veliko več, kakor pol uspeha.

Pomenek o današnjem tedenskem izreku ne bi bil popoln, če se ne bi omenilo, da je kmalu po osvoboditvi Memela izbruhnila kriza radi mesta Danzig, ki je istotako na bliskovit način Nemčijo prisilila, da je njen vodja iz lastne in junaške iniciative, vsem angleško-franco-skim in severo-ameriškim grožnjam v brk, na bliskovit način podučil Poljsko, kako in kaj. Tudi tu je nemška diplomacija in nemška vojska v hitrem poseganju imela takoj pol uspeha v rokah. Sličen postopek je pozneje sledil v strateškem pogledu z nemško zasedbo Danske in Norveške. Kar so Angleži na dolgo in široko študirali in pripravljali, kako bi začeli, to je nemški nacionalsocializem iz lastnega nagiba izvedel kar v eni noči. Pred nosom je nemška oborožena sila prehitela Angleže v zasedbi Norveške. Inicijativni posegi nemške oborožene sile v Belgiji, Holandiji, Luxemburgu, Franciji, Jugoslaviji, Grčiji, Sovjetiji in Afriki potrjujejo vse, kar se je doslej povedalo o iniciativnem in hitrem nastopu.

Inicijativnost in bliskovita dejanja v veliki meri doprinašajo k nadrejenosti nemškega vojskovanja napram nasprotnikom. Nacionalsocializem je v mirnem in vojnem času pokazal, da je ogromen del svojih uspehov treba knjižiti pogumni iniciativi in hitremu dejanju v dobro. Dobro in koristno je, da so tudi poedinici polni iniciativ in brzi izvrševalci istih. Voditelj in organizator je edino lahko tisti, ki je iniciativen, povrh pa energičen in hiter izvrševalec svojih namenov in sklepov. Neiniciativni ljudje pa niso za vodilne položaje.

Wie verdunkeln

von 19
bis 6³⁰ Uhr!

Junaštvo Spodnještajercev

Sedanje pregledovanje spodnještajerskih rekrutov za vojaško službo daje povod, da se osveži pregledovanje spodnještajerskih prostovoljnih strelcev v času svetovne vojne za frontno službo. Primerjanje s takratnim časom je tudi umestno. Saj so se spodnještajerski prostovoljni strelci v svetovni vojni prostovoljno bojevali za svojo domovino, kakor se tudi danes mnogo Spodnještajercev nahaja kot prostovoljnih bojevnikov v nemški oboroženi sili na raznih bojiščih, da se ne omenja še veselo in pogumno odhajanje spodnještajerskih fantov k vojakom, ki so bili kot obvezniki že poklicani.

Kakor bo živčim bojevnikom K. k. Freiwillig. Schützenfeldbataillon-a Marburg IV, znano, so fantje, ki so se prijavili za vstop v prostovoljce, bili sprejeti in uvrščeni v poedine stotnije, ne da bi se jih pri tem bilo mnogo zdravniško pregledovalo. Vsak, ki je na videz izgledal zdrav in čvrst, je bil sprejet. Ko so pa po temeljiti rekrutski izvežbanosti začeli sestavljati prvo stotnijo za odhod na fronto, je pa seveda prišlo povelje, da se mora strelce, ki se jih dodeli v odhodno formacijo, preje temeljito vojaško-zdravniško pregledati ter ugotoviti sposobnost za frontno službo. Kako je ta pregled izgledal, je razvidno iz nastopnega, ki pa hkrati prikazuje sliko navdušenja in želji takratnih 15—17letnih spodnještajerskih mladeničev po udeleževanju v krvavih bojih, da bi se odlikovali ter če potrebno, tudi z žrtvovanjem lastnega življenja branih ogroženo domovino.

Popis se nanaša na pregled strelcev v Marburg-u, in sicer na strelce, ki so bili doma iz vseh krajev Spodnje Štajerske.

Nemška pesem naše dobe:

Nun lasst die Fahnen fliegen!

Nun lasst die Fahnen fliegen in das große Morgenrot,
das uns zu neuen Siegen leuchtet oder brennt zum Tod.

Denn mögen wir auch fallen, wie ein Dom steht unser Staat.
Ein Volk hat hundert Ernten und geht hundertmal zur Saat.

Deutschland, sieh uns, wir weihen dir den Tod als kleinste Tat.
Grüßt er einst unsere Rehen, werden wir die große Saat.

Drum lasst die Fahnen fliegen in das große Morgenrot,
das uns zu neuen Siegen leuchtet oder brennt zum Tod.

Poveljstvo je dobilo na razpolago vse v Marburg-u se nahajajoče vojaške zdravniške, ki so prišli v kasarno ter sestavili več preglednih komisij. Moštvo strelcev se je nato razdelilo v skupine, ki se jih je dodelilo poedinim preglednim komisijam za pregled. Kakor povsod, so se pri pregledovanju kar med prvimi strelci našli primeri, kjer so zdravniki imeli pomisleke o sposobnosti za napore, ki jih zahteva frontna vojaška služba. Bili so primeri, ko je zdravnik moral reči, da je mladi vojak sicer zdrav, ampak za fronto še nekoliko prešibek. Kako je to uplivalo na te mlade, boja željne vojake-prostovoljce, lahko opiše samo tisti, ki je pri vsem tem bil navzoč.

Vsak odklonjen mladenič je začel prositi, zatrdjavati in prepričevati, da je zdrav, krepek in da zdrži vse. Akoravno disciplinirani, so ti fantje v srcah ali slečeni stali pred komisijami ter zatrjevali in prosili, da bi se jim priznala sposobnost za frontno službo. Kakor dijaki, tako so tudi obrtniški in trgovski vajenci po civilnih poklicih, nič manj seveda tudi viničarski in kmečki sinovi, pastirji in hlapci naše zelene Spodnje Štajerske, takrat prav energično in odločno v mejah vojaške dostojnosti izjavljali, da se niso prijavili kot prostovoljci za strazenje železnic in magacinov v zaledju, temveč so se prijavili, da se s puško in bajonetom borijo v prvih in najbolj nevarnih vrstah na bojišču, kjer stojijo v hudih bojih že njihovi starejši bratje, očetje in tovariši.

Razgovori, ki so se vodili med strelci in komisijo, kjer je zdravniška trditev, da je ta ali oni telesno še preslaboten, dala povod za razmišljanja in posvetovanja, so bili kronani s takimi ugovori takozvanih »premladih« strelcev, da so se nekaterim starim oficirjem, ki bi po letih tem prostovoljcem lahko bili očetje, od veselja in radosti nad tolikim navdušenjem, solzile oči. Bil je primer strelca, ki je zdravniku na vprašanje, če ne bi raje ostal pri kadru za stražo v Marburg-u, ker je še mlad, v obraz zabrusil, da bo v slučaju, če ga ne pustijo na bojišče, vsem vojaškim prepisom v brk zapustil svojo enoto ter črno pobegniti na fronto, kjer se bo pomešal med frontne čete in ostal tam, od koder ga gotovo ne bo nikdo gonil nazaj v zaledje. Želja po odhodu na fronto ter strah, da se jim ta želja ne bi izpolnila, je nekatere prostovoljce med pregledovanjem spravila na misel, da ne bo nesreče, če se zdravnike tudi nekoliko vara, ker gre za dober namen. Debatiranje komisij je res omogočilo, da so nekateri, že pregledani in za frontno službo sposobnim označeni strelci pomešali med nepregledane ter se pod lažnimi imeni telesno in po letih še manj razvitih tovarišev dali označiti za frontno službo sposobnim. Živo je še v spominu

Untersteirer

Spodnještajerc

! Willst Du vollwertiger Deutscher werden,
dann lerne deutsch!

! Ako hočeš postati polnovreden Nemeč,
potem se uči nemščine!

Mrtvim v spomin

Narava ali stvarstvo določa zakone, ki jih do danes ni in jih tudi v bodoče ne bo ovrgla ali veliko spremenila nobena sila. Od vseh naravnih zakonov se najbolj dosledno izvajajo naravna določila o naratku in koncu ljudi, živali, rastlin itd. Vsaka stvar ima svoj izvor ali začetek in seveda tudi svoj zaključek ali konec.

V zemljo vsajeno pšenično semensko zrno vzklije, se razvije v novo bilko, na kateri zraste klas. Kakor hitro zrnje v klasu dozori, požanje kmetovalec pšenico za uporabo, ki ji je namenjena, rastlina-pšenica je pa v tem trenutku izvršila po naravi določeno ji funkcijo ter končala svojo življenjsko dobo. Če je nikdo ne bi požel in spravil, bi propadla sama in končala tam, kjer je zrasla. Slični postopek je tudi pri drugih rastlinah.

Tudi človek kot najpopolnejše bitje stvarstva je podvržen sličnemu naravnemu procesu. Rojstvu otrok sledi razmeroma najbolj dolgotrajen in težaven razvoj človeka, in ko otroci dorastejo, zahteva narava od njih ljubezenskega in roditelskega izživljanja z vsemi pojavi in posledicami, ki jih poznamo. To je naravno in v redu, ker bi drugače izostal naraščaj in človeštvo bi izumrlo. Dogodkov med rojstvom, ljubeznijo, roditeljstvom, ostarelostjo in smrtjo ni treba naštevati, ker so ti neke vrste sopsrem-ljevalne življenjske nujnosti, povzročene po življenjskih zahtevah, dokler človeški organizem, ki ima po naravi določeno tudi samo gotovo dobo življenja, ne umre in nastopi smrt, da se naraščajočemu naraščaju napravi prostor in omogoči življenje in udejstvovanje.

Človek, ki ga je pograbila smrt, je z nastopom iste bil — in ni ga več. Kot voditelj in gospodar vseh ostalih bitij

Zugführer, ki je takrat oblekel bluzo navadnega strelca, da je na ta način pomagala tovarišu strelcu dobiti oznako »sposoben«, česar bi slednji radi ozkih in še ne dovolj razvitih prs ne bil dosegel. Nemogoče je popisati in neverjetno se bo marsikateremu zdelo vse, kar so spodnještajerski prostovoljci počenjali in uganjali, samo da bi prišli na fronto.

Ko so se vse te želje pozneje izpolnile in so ti mladi prostovoljci imeli priložnost pokazati svoje junaštvo, so to tudi v polni meri storili. Najvišje pohvale, nešteta odlikovanja za hrabrost, ki so jih bili pozneje deležni za junaštva, izkazana v raznih bitkah na Soči in Plavi, so bila vidni dokaz, da je pri teh mladih Spodnještajercih takrat šlo za pravo, prepričano in zrelo navdušenje za vojaško in frontno službo in da so ti, takrat po letih še bolj mlečezobi fantje res bili možje po mišljenju in delovanju ter junaki, ki so bili v ponos celih Spodnjih Štajerskih in takratni domovini. Takšen vojaški in junaški duh je vladal takrat med spodnještajersko moško mladino. Ta duh ima svoj izvor v starodavnem junaštvu Spodnještajercem, ki so se kot bojevniki in vojniki vedno in povsod uveljavili ter si zaslužno priborili naziv junaškega ljudstva.

se najbolj zaveda pomena smrti. Zato se ni čuditi, da se vsak človek brani in boji smrti. Človeka pa tudi žalosti in boli smrt sorodnikov, prijateljev in znancev, ki so mu bili nekoč ljubi in dragi. Otroci, ki so meso in kri svojih pokojnih staršev in so do neke meje, lahko bi se reklo sestavni del očeta in matere, najtežje prebolijo izgubo svojih nenadomestljivih najbližnjih sorodnikov-roditev. Nič manj kruto in grenko ne zadene smrt otrok njihove preživete roditelje, ki pokopljejo z istimi navadno vse svoje upe, vso srečo in tolažbo, ki jim je posebno v starosti in ob smrtni uri nad vse potrebna. Naši davni pradedje so že od nekdaj gojili spomine rajnih. Zgodovina uči, da so ljudstva, ki živijo na vzhodu, že v 4. stoletju uvedla dan, ki je bil namenjen časčenju umrlih. Na zahodu so v 9. stoletju po našem štetju vsakoletno določili prvi dan v mesecu novembru za posvetni dan spomina umrlih.

Spominjanje umrlih je lepa navada. Rajni, ki počivajo v temni, hladni zemlji, kjer bo nekoč tudi naše zadnje stanovanje, zaslužijo, da se jih res vsaj enkrat v letu in to najbolj pripravno na dan, ki je od naših, že davno mrtvih prednikov določen kot dan za počastitev mrtvih, na dostojen način spominjamo. Po stari navadah obiščejo ta dan ljudje grobove svojih nekdanjih dragih, da jih okrasijo z vencem in cvetjem ter v mislih in v molitvi posežejo v preteklost in osvežijo čase, ko so še živeli. Ker se iz pietete do pokojnih z nastopom smrti zbrise in pozabi vse morebitne spore in vsa nesoglasja, so ti pomenki na vseh mrtvih dan z rajnimi dostojni, lepi in dobri.

Ko smo pred letom dni na ta dan stali ob grobovih ter razmišljali o življenju in smrti ter o minljivosti vsega, si marsikateri izmed obiskovalcev pokopališča ni mislil, da bomo letos s cvetjem in vencem krasili tudi že njegov grob. »Človek ne ve ure, ne dneva«. Tako glasi naš stari pregovor, ki danes, ko živimo v svetovni vojni, še prav posebno drži. Mnogo mož, žena in otrok spravlja vojna in prerani grob. Večinoma legajo v grobove, ki ležijo daleč tam v tujih deželah, kjer jih svojci ne bodo mogli obiskati. Kolikor nam bo mogoče, se bomo mi, ki smo doma v zaledju, letos na dan mrtvih spomnili vseh tistih rajnih, ki so za nas in našo domovino junaško žrtvovali svoja življenja in jim radi oddajenosti svojci ne morejo okrasiti grobov.

Počastili bomo na dan mrtvih vsaj v mislih — v kolikor ne moremo na pokopališča — spomin tistih, ki so se morali ločiti od vsega, kar jim je bilo najljubšega. Usmerimo danes naše duševne poglede par minut med pokojne, kjer bodo danes ali jutri, ko nam bo minila radost in žalost, tudi naši grobovi; tam v tistih tihah jamah, kjer vlada samo mir in šelest večnosti.

Weltbild SA. Wegener.

Im Geiste der SA.

Stabschef Lutze während seiner Ansprache zum Jahrestag der 26. Wiederkehr des Marsches des Führers nach Koburg. Die Großkundgebung in Koburg gestaltete sich zu einem machtvollen Treuebekenntnis für den Führer.

Vpliv dogajanja na vreme

Pri količak poznanju fizikalnih zakonov je pravi vzrok za letošnje izredno vreme kaj lahko najden. V vodo vržen kamen povzroča kolobar, ki je tem večji, čim težji je kamen in čim bolj mirna je voda. Tudi atmosfera ali ozračje je mešanica raznih plinov v katerih je precej vodika in tvori neko nevidno ogrinjalo zemlje liki vesoljnega morja. Za to ozračje pa velja isti fizikalni zakon, kakor za v vodo vržen kamen. Na ta zakon se je opiralo še pred leti v naših krajih in drugod običajno streljanje v oblake pred bližajočo nevihto, da bi se preprečilo točo. Če ima razmeroma slaboten strel od tal proti oblakom tak učinek, da razpodi hudourni oblake, koliko večji in silnejši mora biti vpliv na valovanje zraka večjega števila letal, bombnikov ali letelich zračnih trdnjav. Že če bi bil to samo enkratni pojav in samo v eni gotovi zračni črti, bi zadostovalo, da se ozračje prekomerno vzvalovi in da potrebuje precej časa za vrnitev v ravnovesje. Seveda bi bila to le trenutna in krajevno omejena motnja v vplivanju na vreme.

Predstavi se je, da se take izredne zračne motnje pojavljajo in ponavljajo dnevno že leta dan in noč in skoro po vseh kontinentih. Te motnje pomnožujejo še spuščanja bomb iz letal proti zemlji, streljanje iz letala na letala ter topovsko obstreljevanje letal od tal v zračno višino, kakor tudi streljanje v ravni črti. (Streljanje daljnometnih in trdnjav oblegajočih topov).

Vse te izrednosti uplivajo na vreme nad zemljo, uplivajo pa tudi še preko naše atmosfere na svetovje, kjer do neke meje posredno pospešujejo izredne planetarične pojave, ki imajo zopet svoj upliv tudi na

PK-Kriegsbericht Opitz (PBZ-Sch).

Leichte Flakartillerie wehrt sowjetischen
Tiefangriff in Stalingrad ab.

Soeben haben die Männer dieses leichten Flakgeschützes einen Angriff sowjetischer Tiefflieger abgewehrt. — Weit hinten im Feld werfen diese nun ihre Bomben ungezielt ab.

GOSPODARSTVO

Spravljeno sadje in vinska trgategv Spodnje Štajerske

Spodnja Štajerska je tudi dežela sadja. Že od nekdaj so naša jabolka na glasu ter znana in iskana daleč izven naše ožje domovine. Po zaslugi naših pridnih sadjarjev, ki jim je sadjarstvo sestavni del ostalih panog kmetijstva, uživa spodnještajersko sadje že dolga desetletja sloves, na katerega smo lahko ponosni. Vsak otrok vé, da za pridelovanje sadja ne zadostuje samo za to primerno in odgovarjajoče podnebje in zemeljske razmere, temveč, da zahteva sadjarstvo od sadjarja mnogo dela, truda in stroškov. Zamenjarjeni in ne strokovno negovani in slabo oskrbovani sadonosniki bi pač tudi pri najboljših klimatičnih in zemeljskih razmerah ne rodili tako in toliko, da bi bilo vredno baviti se s sadjarstvom. Letošnji sadni pridelek Spodnje Štajerske je dokaz, da je naš sadjar, če že ne na višini, ki jo pozna najnovejši in najboljši strokovni način sadjarstva, vsaj priden in dober sadjar, ki je storil in podvzel vse, kar je bilo v njegovih močeh, da mu sadno drevje čim več obrodí. Kmetiskogospodarska kriza, ki je v minulih dveh desetletjih izmenoma dušila kmetijstvo, da kmet ni mogel primerno razpečevati svojih pridelkov in radi tega ni imel dohodkov, ki bi mu bili med drugim omogočali tudi dvig, izboljšanje in povečanje sadonosnikov, je največ kriva, da spod-

nještajerski sadonosniki niso danes veliko boljši vir dohodkov, kakor so. Je pač tako, da se brez denarja, ki ga je treba najprej vložiti v nakup mladih dreves, v delo itd. ne more držati korak s tistimi sadjarji, ki so, živeč v srečnejših deželah, v tem pogledu bili na boljšem. Trenutno se radi vojne tudi ne more mnogo storiti. Brezdvomno pa je, da bo po vojni naš kmetovalec kot sadjar stremel med drugim tudi za izboljšanjem in povečanjem dohodkov iz svojih sadonosnikov.

Letošnji pridelki spodnještajerskih jabolk so, kakor se čuje, v vseh krajih kolikor toliko zadovoljivi. Kmetje so to sadje lahko do neke meje vnovčili, ker ne gre podcenjevati. Razen jabolčnika za domačo pijačo, so si sadjarji lahko nasušili sadja za zimo, shrambe svežega sadja za zimski čas pa tudi niso ostale prazne. Oddano in prodano sadje je hkrati lep doprinos k skupni prehranjevalni politiki, ki je in bo to sadje pravilno razdelila, da bodo tudi širše plasti, prav posebno pa otroci, bolniki, starci in ranjenci deležni teh, od narave podarjenih in s prdnim delom spodnještajerskih kmečkih rok pridelanih sadov. Sadje je, kakor znano, ne samo dobra jed, temveč tudi prehrana, ki je v surovem in v predelanem stanju tako zdrava, da jo lahko uživajo skoraj vsi bolniki, dojenčki in starčki in v tem pogledu nadkriljuje celo mleko. Sveža jabolka, marmelado, kompote itd. šteje svet med delikatese, kar je popolnoma v redu.

Zeleni hribi in vznožja spodnještajerskih gor pa niso zasajena samo z sadnim drevjem. Marsikateri vinogradnik v naših znanih vinskih okoliših je iz svojega vinograda uredil parcele, ki so v-tako lepem in vzornem redu, da se jih lahko imenuje vinske vrtove. V teh starodavnih vinskih vrtovih, ki jih svet pozna že

stoletja širom Evrope, je narava letos v precejšnji meri poplačala trud, delo in stroške, ki so jih vinogradniki imeli z gojitvijo vinske trte. Akoravno še ni številčnih podatkov na razpolago, je sodba naših vinogradnikov splošna, da je letošnji vinski pridelek po kvaliteti izbora in po količini zadovoljiv. K sreči so izostale ujme večjega obsega in tudi lanska huda zima ni povzročila škode, kakor se je svojetasno mislilo. Toplo vreme, ki je za razvoj in zoritev grozdja vedno važno, je doprineslo lep delež. Saj trdijo vinogradniki, da že leta in leta grozdje ni bilo tako sladko, kakor letos in to je za kvaliteto vina dobro.

Časi, ko naš vinogradnik ni vedel kam z vinom, ker ni bilo konzumentov doma in tudi importnikov v tujini ne, so za nami. Danes je vinski pridelek do vseh podrobnosti razdeljen tako, da to odgovarja stanju skupnosti in seveda tudi vinogradnikom, ki morajo za svoj pridelek dobiti, kar jim gre. Naša vina iz vinskih področij Luttenberg-a, Kollas-a, Wilsell-a, Gonobitz-a, Pickern-a, Büheln itd. so bila, so in ostanejo v vrstah najboljših vinskih vrst na našem kontinentu. Ko bo pa zopet mir in bomo vse sile lahko posvetili delu in napredku, bo seveda tudi spodnještajerski vinogradnik svoje vinske vrtove izboljšal, razširil, povečal, iz malo donosnih in pripravnih hribov ustvarjal nove ter na ta način sebi in skupnosti izboljšal položaj in življenjske razmere.

GOSPODARSKE VESTI

× **Železna ruda pomeni bogastvo.** Kakor znano, je produkcija železa važno merilo za veličino in moč države, pa naj si bo v mirnem ali vojnem času. Železo je v gospodarskem življenju tako važno, da obvlada in izoblikuje vse druge panoge gospodarskega in političnega življenja. Na srečo ima Nemčija ogromne zaklade v svojih prostranih in množtevih nahajališčih železa. Po približni oceni razpolaga Nemčija samo v Lothringen-u s približno 7 do 10 milijard ton železnih rud, ki čakajo na eksploatacijo. Če bi k vsemu temu dodali še druge, v nemških rokah se nahajajoče revirje vključno tistih, ki se nahajajo na področju starega Reich-a, bi lahko rekli, da ima Nemčija za par sto let dovolj železnih rudnin in da jo dnevni porast potreb po železju tudi ne bo spravil v zadrego.

× **O romunski sadni in vinski letini.** V Romuniji je sadje letos dobro uspelo. Od celotnega pridelka se bo pa le malo uporabilo v svežem stanju. Večinoma se izdeluje marmelada, konzerve, suho sadje in sadni sok, ker je mišljen eksport večinoma v Nemčijo. Slive so pa tako dobro obrodile, da so bili prisiljeni proti lastni volji večje količine oddati v žganjarne za izdelavo slivovke. Kakor sadje, tako so tudi vinogradi letos dobro odrezali. Od vinskega pridelka je že 30.000 ton določenih za izvoz v Nemčijo, ki je v ostalem glavni odjemalec vseh kmetijskih pridelkov Romunije.

× **Bolgarija je izvozila 75.000 centov zdravilnega zelišča v Nemčijo.** Gojitev zdravilnih rastlin se je v Bolgariji na željo Nemčije zelo razširilo. Izvoz istih v Nemčijo, se je razvil iz prvotnega izvosa lipovega cvetja na vse ostale zdravilne rastline. Bolgari so, kakor znano, nekakšni strokovnjaki v gojitvi rastlin, torej dobri vrtnarji, in ker je tudi zemlja in podnebje odgovarjajoče, jim je ta kmetijska panoga koristna. Bolgarija razpo-

naše vreme, ker pospešujejo motnje z uplívom na vreme.

Tudi če bi zdaj vojna jenjala, bi pretoklo še mnogo časa, predno bi prišel razburkani zračni ocean zopet v svoje normalno stanje. Nihče, tudi še tako učen meteorologe ne more staviti kake sigurne vremenske napovedi niti za en dan naprej in tudi krajevno omejeno ne. Živimo pač v času posebnega vremena kakor ga svet dozdaj še ni doživel.

UMNI RMETOVALEC

Jesenski migljaji za naše sadjarje

Nekaj smo letos ugotovili, kar nam nikakor ne gre iz glave: kako bogato so bila obložena drevesa in kako lepo razvito je bilo sadje, kjer smo preteklo zimo potrosili Tomasovo žlindro in kalijevo sol, spomladi pa pognojili z gnojnico. Seveda, po pravici povedano, nam ni bilo v mislih, da bi hoteli sadnemu drevju gnojiti, temveč hoteli smo pognojiti travniku, ki je vprav pri domačiji, da bi dal več trave za zeleno krmiljenje. Svoj namen smo dosegli, toda uspeh so — je na sadju skorajda še bolj očitno pokazal.

Enako lepo, če ne še lepše sadje, pa so obrodila drevesa, pod katera smo že predlansko jesen navozili in raztrosili komposta, dobro predelanega in zmešanega z apnom. Uspeh se je že lani poznal, kajti drevje, ki je radi svoje rodovitnosti v rasti čisto zakrnelo, je lani napravilo dolge, krepke mladice, letos pa je obrodilo tako krasno sadje, kot ga ni imel nikdo od sosedov naokoli! Še sosed Zadnjikar, ki se nam je smejal, ko smo vozili kompost v sadovnjak, češ, da vraga z Belcebubom izranjamo, ker zemlji s prstjo gnojimo, je zdaj tih in sam znaša blato in odpadke od vsepovsod na kup tam za hlevom. Nemara bo zdaj še on začel gnojiti drevje s kompostom. In — če gnoji tudi on ali ne, mi bomo sadnemu drevju s kompostom redno gnojili, predvsem vsako jesen po sadni letini!

Letos bomo poskusili še nekaj drugega: Sosed je kupil nekaj napol plug, napol brano in pravi temu orodju »skarifikator«. S tem orodjem se razrezuje travniška ruša in rahlja zemlja pod drevjem, da lažje pronicajo vanjo hranilne snovi in da se prezračijo. Tudi mi nočemo biti manj napredni, kot sosed, zato si bomo skarifikator pri njem sposodili in z njim zemljo pod sadnim drevjem zrahljali.

1. Priprave za nov nasad.

Odločili smo se torej, da bomo za vrhom posekali ničvredno drevje in napravili nov nasad. To je hitro rečeno in pri zaniknem sadjarju tudi hitro izvršeno: Staro drevje poseka pol metra od tal, nato pa naroči, kjerkoli že, recimo 50 drevesc. Sorta in kakovost zanj ni važna! Kadar drevesca prispejo, jih pusti par dni ležati na soncu, ker ni časa za sajenje. Končno vzame vendarle rovnico, hlapca

laga z 4000 zbranimi strokovnjaki za zdravilne rastline in ti bodo obstoječih 50 tisoč zbiralcev naučili in solali, kako je treba gojiti rastline, ki jih Nemčija pokupi za predelavo v zdravila.

× Porcelanska industrija v Sudetenland-u je na višku. Okrog Karlsbad-a v Sudetenland-u je že od nekdaj dobro razvita industrija porcelana, ki sloni na bogatih nahajališčih za porcelan potrebnih surovin ter na tradiciji zmožnega in spretnega delavstva porcelanske stroke. Ta industrija, ki je pod bivšo Čehoslovaško samo živovarila, sloni danes na zdravi podlagi. Izvoz v tujino je na normalni višini, krije pa tudi v veliki meri domače potrebe.

× Ribjo čokolado izdelujejo na Norveškem. Iz fine, suhe ribje moke, kateri se doda nekaj masti, moke iz sočivja ter raznih, prijetno duhtečih rastlin izdelujejo v Oslu takozvano ribjo čokolado. Potrošnja te čokolade je baje zadovoljiva.

in drevesca — pa hajd, gredo drevje saditi! Hlapec koplje jame, kjer je pač zemlja bolj rahla, in v taki razdalji, da je drevesc »ravno prav«. Jame so dovolj velike, da se korenine vanje skrivajo, več pa treba ni... Gospodar potika drevesca v izkopane jame, jih s kovanim škornjem dobro zatlači in ko sta s sajenjem gotova, gresta oba s hlapcem še v goščo. Tam nasekata prekel, katere pristavita k sveže posajenim drevescem, tako kot k fižolu. Končno s srobotjo količe in debelca trdno skupaj zvezeta — pa je sajenje opravljeno...

Mi pa bomo raje ravnali tako, kakor so nam razlagali nekoč pri poučnem predavanju:

1. Staro drevje bomo s koreninami vred izkopali, in v tako nastale jame navozili sveže prsti.

2. Po temeljitim razmišljanju in posvetovanju z izkušenim sosedom sadjarjem se bomo odločili za sadno pleme in vrste, ki jih bomo na tem mestu nasadili. Pri tem bomo upoštevali lego, nadmorsko višino, kakovost zemlje, prejšnje sadno pleme (po možnosti sadimo za kočičarji peškato sadje in obratno!), način izrabe zemljišča, oddaljenost od doma in vse druge okoliščine, ki vplivajo na izbiro. Ker leži travnik za vrhom precej daleč od doma, v senčni legi, in zemlja ni kaj posebnega, vendar dovolj močna, se bomo odločili n. pr. za Damazonko, ki ni zahtevna glede na zemljo, lego in podnebje in ki ne vabi tatov, razen tega pa tudi ne ovira sušenja sena, ker dela pokončno krono. Vemo pa, da ni dobro, saditi samo eno samo sorto. Zato bomo — zaradi boljše rodovitnosti — posadili v nasad tudi nekaj Londonskih pepingov, in še kakšen bobovec.

3. Da bomo vedeli, koliko drevesc naročiti, bomo zemljišče za nasad premerili. Ker gre za travniški nasad, bodo vrste po približno 15 m druga od druge oddaljene, v vrstah pa drevesa 10 m drug od drugega. Na 1 ha površine moramo torej računati 60 drevesc. Seveda, pri vrtnem nasadu, pa tudi pri travniških nasadih v strmih legah sadimo bolj gosto, enako tudi šibko rastoče sorte jablan (n. pr. Jonatan) in sadnih plemen (n. pr. hrške, breskve).

4. Potrebno število drevesc bomo takoj zdaj jeseni naročili za spomladansko sajenje, kajti, če bi hoteli saditi jeseni, bi morali izvesti vse priprave za sajenje že poleti. Ni treba omenjati, da bomo zapuhali naročilo le prvovrstnemu, zanesljivemu drevesničarju in da bomo izrečno zahtevali dobavo naročenih sort in to v

prvi kakovosti. Dober drevesničar nam jamči za kakovost drevesc in pristnost sorte, pa tudi za rast.

5. Že zdaj jeseni bomo zemljišče za nasad razkoličili in dali izkopati jame, globoke vsaj 60 cm, ter vsaj 1,5 m v premeru. Delavcem bomo pokazali, kako se odmetava ruša posebej, zgornja plast zemlje posebej in spodnja plast posebej.

6. Preskrbeli si bomo dovolj močne kole, ki jih moramo spodnjo polovico ožgati, da ne bodo tako hitro trohneli. Koli morajo biti gladko obeljeni, da ne bodo ranili drevesc.

7. Pripravili si bomo do spomladi tudi dovolj dobrega komposta, s katerim bomo izboljšali zemljo in pognojili drevescem ob sajenju.

Če smo tako vse potrebno pripravili, bomo spomladi lahko drevesca pravočasno in pravilno posadili. O tem pa se bomo itak še lahko takrat pogovorili!

2. Varujmo drevje pred zajci in — teleti!

Da so zajci največji škodljivci mlademu sadnemu drevju, je stara resnica. In ga se obgrizenja debelc po zajcih obvarujemo lahko samo, če drevesca bodisi dovolj trdno in dovolj visoko ogradimo, ali pa debelca s kako snovjo namažemo, da zajci nimajo teka do njih — tudi to vsak sadjar vé. Ograje in mreže proti zajcem so prav različne, vse pa so drage. Mnogo ceneje je, namazati mlado drevje jeseni s katerikoli sredstvom proti glodavcem, kar pa ima spet to slabo stran, da ta mazila dušijo kožo na debelcih.

Mi ne dajemo prednosti ne enemu ne drugemu obrambnemu načinu: naj si pač vsak pomaga, kakor more in zna. Le — pozabiti na zaščito mladih drevesc pred zajci ne smemo, da nam spomladi ne bo žal!

Kjer se živina pase, se rada — zlasti teleta — drgne ob debela dreves. Mnogo mladih drevesc živina pri tem polomi. Še več pa poškoduje, ako mladih drevesc na zemljiščih, kjer jeseni pasemo, ne zavarujemo s tem, da postavimo okoli vsakega drevesa vsaj tri močne kole, ki jih na vrhu med seboj zbijemo.

Seveda — če je pastir pazljiv, živine pa ne preveč, lahko jeseni pasemo tudi brez varstvenih ogradij okoli drevesc.

3. Varstvo pred škodljivci in boleznimi.

O škropljenju sadnega drevja je vsak sadjar že slišal. Skoraj v vsaki občini leži kje v kaki shrambi tudi sadna škropilnica. In ker je treba vsako stvar pravočasno oskrbeti, bo dober sadjar že zdaj jeseni naročil potrebno množino drevesnega karbolineja, kakor tudi žvepleno-apnene brozge za zimsko ozir. spomladansko škropljenje sadnega drevja!

Enako bo dober sadjar naročil čimprej lepšne pasove, cepilni vosek in tudi za čiščenje ter precepljanje drevja potrebno orodje!

* Nove odredbe. Izšla je 100. številka odredbenega in uradnega lista (Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark) z dne 19. oktobra 1942, ki objavlja sledeče: 1. Drugo odredbo o inkorporaciji občin na Spodnjem Štajerskem. 2. Razglas o izvajanju zakona o vinu na Spodnjem Štajerskem. 3. Odredbo o varenju na Spodnjem Štajerskem. 4. Določbo o uvedbi tržnega reda o varenju na Spodnjem Štajerskem. 5. Razglas o določitih tržnega reda, nanašajoč se na gospodarjenje s krompirjem. 6. Razglas o preko-račenju nemško-italijanske meje.

MALE VESTI

* Führer je sporočil dne 24. oktobra romunskemu kralju Mihaelu povodom njegovega rojstnega dne svoje prisrčne, brzoglavne čestitke. Kralju je čestital tudi romunski državni vodja, maršal Antonescu.

* Normalni čas se uvede s 2. novembrom 1942. Dne 2. novembra se bo v Nemčiji in verjetno tudi v vseh ostalih evropskih deželah ob 3. uri zjutraj vse uredilo za eno uro nazaj.

* O nekdanji, večeršnji, današnji in bodoči Spodnji Stajerski. Vodja oddelka v zveznem vodstvu (Bundesführung), organizacije Steirischer Heimatbund, dr. Helmut Carstanjen, je nedavno o naslovni temi predaval v Graz-u v takozvani Grazer Volksbildungsstätte, ki jo lahko označimo kot nekakšno ljudsko univerzo. Uvodoma je karakteriziral obmejno-zgodovinski pomen, ki ga je Spodnja Stajerska imela kot straža Reich-a v bejih minulih stoletjih. Čas, ko je proti volji spodnještajerskega ljudstva isto padlo pod tujo oblast, so znani. Spodnještajerski kmetje so obubožali, promet je bil raztrgan. Najpovejša združenje Spodnje Stajerske je napravila konec sanjem velikosrbskih fantazij po razvoju preko Semmeringa. Sedaj gre pa za tem, da se to deželo obnovi in organsko zravna z ostalim delom Stajerske. Slovensko gibanje je na Spodnjem Stajerskem nastalo šele v začetku minulega stoletja. V zvezi s tem je važno, da je Spodnja Stajerska v svetovni vojni doprinesla ogromne krvne žrtve.

* Lepa družina. »Stajerski Gospodar« je nedavno poročal o slavnostih, ki so jih v Kanadi priredili oficijelni krogi boljševiski oboroženi baburi in nadporočniku sovjetskih ostrih strelcev, Pavleševski, ko so jo počastili s podaritvijo posebne in dragocene precizijske puške. Sedaj se je pa izvedelo, da je ta babnica v vojaških hlačah in s puško na hrbtu bila tudi gost družine predsednika Zedinjenih držav. Na slavnostnem kosilu, ki so ga priredili v znani Beli hiši, je sestra ob strani Roosevelta ter razlagala svoja junaštva v sovjetski armadi. Družina najbolj izrazitih eksponentov ameriške plutokracije in svetovnega komunizma pri eni in isti mizi! To se pravi, da se ogenj in voda tudi lahko spoprijaznita, če jima gre za biti in ne biti, kakor je slučaj s Sovjetijo, USA in Anglijo, ki se jim pod železno pestjo sil osti že lomijo hrbtenice in tilnikli.

* Spremembe občinskih mej na področju Stadtkreis-a in Landkreis-a Marburg. Šef civilne uprave na Spodnjem Stajerskem je v odredbenem in uradnem listu št. 100 objavil odredbo o spremembi nekaterih občinskih mej. S to spremembo v področjih je Hkrati končana in dovršena uradna doba župana občine Tüffer-Römerbad. Pri občini so bile izvršene sledeče izpremembe: Katastralni občini Stehleinitz-Bachern in Pollana v občini Frauhelm v okrožju Marburg-Land se dodela občini Bachern, okrožje Marburg-Land. Katastralna občina Kalscheu v občini St. Martin am Bachern, okrožje Marburg-Land pridre v občino Oberpulsgau, okrožje Marburg-Land. Katastralni občini Alpen in St. Ulrich v obč. Windischfelstritz, okr. Marburg-Land, pridre v občino St. Martin am Bachern, okrožje Marburg-Land. Katastralna občina Brezje v občini Hagau, okr. Marburg-Land, v občino Hohlenstein, okr.

Marburg-Stadt. Katastralna občina Blatno v obč. Pirschenberg v okr. Rann pridre v občino Dittmannsberg, okr. Rann. Katastralna občina Dittmannsberg v okr. Rann in kat. občina Sremitsch v občini Gurkfeld v okr. Rann pridre v občino Reichenburg v okrožju Rann. Kat. občina Bergenthal, obč. Rast, v okr. Marburg-Land, se pridruži Stadtpreis-u, to je mestni občini v Marburg-u. Iz katastralnih občin Pleterje, Arnowitz v obč. Gurkfeld v okr. Rann ter iz kat. občine Kostejnek v obč. Hörber v okr. Rann, se ustanovi nova občina »Talberg«. Kat. občini Sremitsch v obč. Gurkfeld (Lachische in Lesechach) v občini Tüffer-Römerbad v okr. Cilli se ustanovi nova občina »Römerbad«. Ostali del občine Tüffer-Römerbad tvori občino »Tüffer«. Na ta način je malenkostno spremenjena meja med mestnim okrožjem Marburg-Stadt in okrožjem Marburg-Land.

* Bundesführer je govoril. Nedavno je v Cilli-ju govoril Bundesführer organizacije Steirischer Heimatbund posadi nekoga podjetja ter med drugim v svojem govoru iznesel sledeče: »Medtem ko je bivša država poznala samo sužnje dela, je danes ta pojem že davno izginil. Na njegovo mesto je stopil globlji smisel »čemu«. Istotako je verska cepitev zrinjena ter nanjeno mesto postavljena zavednost, da smo Nemci. Breje so stali takozvani »delojemalci« v boju s svojimi »delodajalci«. Temu nasproti je Adolf Hitler obvezal obratovodjo in posado, da služi splošnosti, to je svojemu narodu; ter ne pusti, da bi delavce kdo vprašal »Od koda in »Kaj«, temveč hoče, da se jih ocenjuje po značaju in storitvah. Ustvarjaljočim je odprta pot navzgor. Najbolji dokaz za to je sam Führer in možje, ki ga obdajajo. Delo rok in možganov, je delo za Nemčijo. Delo služi na ta način za dopolnitev življenja in ne za zaslužek. Po vojni bo Nemčija prva socialistična država na svetu. Danes je tudi spodnještajerski delavec v podjetju vojak Führer-ja, ki ravno tako kakor vojak na fronti izpolnjuje svoje dolžnosti, ker mu izdeluje orožje.

* Za varnost pri delu je treba upoštevati deset dolžnosti, in sicer: 1. Delaj preudarno. 2. Vzemsi si čas, da se zaščitiš pri delu. 3. Uporabljalj zaščitne naprave. 4. Podučuj nove delavce. 5. Pomagaj tvojemu delovnemu tovarišu. 6. Ne zanašaj se na druge. 7. Ne zanemarjaj nobene rane. 8. Glej, da bo tvoj delovni prostor vedno v redu. 9. Ne dopuščaj, da bi te pri delu kdo motil. 10. Delaj tako, kakor da je od tvoje varnosti odvisno celo podjetje. Varno delo jamči za zmago! To so gesla, ki jih je izdal urad Reichsarbeitsgemeinschaft. Schadenverhütung, to se pravi, delovna skupnost Reich-a za preprečenje nezgod.

* Nemško-madžarska usodna skupnost. Madžarski propagandni minister Antál je imel preteklo nedeljo v Sopronju govor ter je med drugim govoril tudi o nemško-madžarski usodni skupnosti. Nemški in madžarski vojaki, ki se bore skupno ob Volgi, dokazujejo tvorno to tovariško in bratsko skupnost. Nemčija in Madžarska bi se pregrešili nad lastnim interesom, ako se ne bi z vsemi silami borili za poraz skupnega sovražnika in za skupno zmago. Nemčija in Madžarska sta se borili v prvi svetovni vojni ramo ob ramo, trpeli pa sta pod Verzajem in Trianomom. Kakor takrat, bo Madžarska tudi odslej ob nemški strani.

* Nadmoč Nemčije je v osebnosti Führer-ja. Angleški list »New Statesman and Nation« se je nedavno bavil z vprašanjem potrebe enotnega vodstva vojske takozvanih zaveznikov. List prihaja do zaključka, da so Nemci v tem pogledu dosegli silne prednosti. Vojaške operacije Nemčije ne bazirajo samo na mreži notranjih prometnih zvez, temveč tudi na edinstvenem in enotnem vrhovnem vodstvu, ki je v Führer-jevih rokah. Führer nosi dokončno odgovornost za vodstvo vojne. Njegove zapovedi se izpolnjujejo brez najmanjšega ugovora. Njegovi nasprotniki pa nimajo po mnenju angleškega lista, ničesar, kar bi bilo ravno nemški situaciji. Tudi v tej vojni ni uspelo Hitler-jevim nasprotnikom nikjer zbrati svojih sil na kaki odločilni točki. Nasprotno: skozi vsa tri leta so morali prepuščati iniciativo Hitlerju, ki jim je na ta način lahko vsiljeval svojo voljo.

* Nemci so štedljiv narod. V Nemčiji so od Novega leta pa do 11. julija narasle hranilne vloge za novih 10 milijard RM. Vse hranilne vloge Nemčije znašajo trenutno 65 milijard RM. Kar se tiče hranilnih vlog takozvane železne štednje, ki jih vlagajo prejemniki mezd in plač, sprejemajo v to svrhu nemški hranilni zavodi vsak mesec okrog 70 milijonov RM.

* Canterburyški nadškof in moskovski metropolit. Angleška poročevalska služba Reuter je nedavno poročala o nekem dramatičnem brzojavu, ki sta ga izmenjala angleški nadškof v Canterbury-ju, Temple, in takozvani metropolit mesta Moskve, Serge, v svrhu okrepitev vojno-političnih zvez med Anglijo in Sovjetijo. V treh brzojavkah sta oba visoka cerkvena poglavarja izrazila upanje »o vzajemnem spoštovanju in bratovski dobri volji med obema narodoma in obema cerkvama«. Canterburyški nadškof je v svojem besedilu izjavil, da z vedno večjim občudovanjem zasleduje junaški odpor Sovjetov in da ga sovjetski vojni uspehi naravnost osrečujejo. Takozvani metropolit mu je pa odgovoril med drugim, da »bog ni zastoj zvezal narode britanskega imperija z narodi sovjetskih republik s paktom, ki zasleduje veliki in svetli cilj.« — Nekdanji duhovniki bivše ruske pravoslavne cerkve, ki so jih boljševiski spravili v grobove, bi se v zemlji obrnili, če bi izvedeli za dogodek o teh dveh brzojavkah.

* 80letnica hrvatske železnice. Te dni praznuje hrvatske železnice svojo osemdesetletnico. Prva hrvatska železniška proga je bila zgrajena med Steinbrückom in Siskom. 30 let pozneje je bil zgrajen današnji zagrebški glavni ali državni kolodvor. Ker pa ta kolodvor silno ovira razvoj mesta na jugu, nameravajo po nekili načrtih v teku prihodnjih deset let zgraditi tri nove kolodvore, in sicer enega v južnem, enega v zapadnem in enega v vzhodnem delu mesta.

* Spremembe v egiptovski diplomaciji. Egiptovska vlada je imenovala nove poslanike v Teheran: (Iran) in v Kabilu (Afganistan).

* Bitka pri Ambositri še ni končana. Kakor znano, se Francozi delno upirajo prodiranju Angležev na Madagaskarju. Kakor poročajo sedaj iz Vichyja, bitka, ki se odigrava v bližini mesta Ambositra, še ni končana. Vsi dosežanji angleški napadi, podprti s tanki in letalstvom, so bili odbiti. Francozi so Angleže vrgli mestoma iz zavzetih postojank ter so pri tej priliki zaplenili precej vojnega materijala.

PK-Kriegsbericht. Markwardt (PBZ-Sch)

Fast täglich meldet der deutsche und italienische Wehrmachtbericht von den Angriffen der Luftwaffe der Achsenmächte auf militärische Ziele von Malta und von schweren Kämpfen im Luftraum über der Insel. Hier kehrt eine Me 109 mit einem schweren Treffer von ihrem Auftrag zurück, den sie trotz der schweren Beschädigung ungehindert durchgeführt hat.

* Takšni ptiči so sinovi državnih predsednikov. Neutrarno časopisje je razbotalo v svet, kako »imenitno« je gospa Rooseveltova vzgojila svoje otroke. Baje so njeni trije fantje »vzorni dečki«. Skandale, ki jih povzročajo, so bili že večkrat povod za razne interpelacije in debate v ameriškem kongresu. Svoja imena so baje že nešteto krat prodali raznim ameriškim velevtrdkam za reklamne svrhe. Sin John se je izkazal vrednega vzgoje predsednika Roosevelta in njegove žene. Na neki proslavi Napoleonovega rojstnega dne v Cannes-u je ta mladi in domišljivi mož vrgel županu steklenico vina v obraz. To sta stara Rooseveltova, seveda svojemu potomcu velikopotezno oprostila. Je pač bil prestopke nerazsodne mladosti in diplomatije so zadevo zravnali in pomirili. Nedavno tega je neki poslanec v kongresu vprašal, v kateri trgovini se lahko kupi visoke ameriške rede, ker so vsi trije sinovi predsednika Roosevelta polni redov na svojih prsih, ne da bi o kakšnih zaslugah teh gospodicev kdo nekaj vedel. Mi pa vemo, da tem gospodom niso potrebne zasluge. Zadostuje biti sin plutokratskega predsednika Zedinjenih držav Severne Amerike in človek je preskrbljen z vsem. Ima denar, visoke titule, redov in odlikovanj kolikor hoče, dela nobenega, službe opravljati ni treba nikakšne, pač pa lahko uganja, kar se mu zljubi. Tak mlad plutokrat se roga vsemu svetu in sijajno živi po neumnosti ameriškega ljudstva.

* Švicarski protest v Londonu. Politični departement ali oddelek švicarske vlade, poroča: Z ozirom na nove in težke kršitve švicarske nevtalnosti po angleškem letalstvu je sprejel londonski poslanik nalog, da izroči angleški vladi čim ostrejši protest.

* Najmlajši frontni bojevniki Italije padel na egiptovski fronti. Na El Alamein je padel te dni 17letni Sergio ... iz občine Gavardo pri Bresciji. ... 15letnik se je takorekoč vtihotal v vojsko ter je bil v bojih v Marma ... za svojo hrabrost odlikovan.

* Svoboda, kakor jo pojmujejo Angleži v Egiptu. Naslednji dan po angleški ofenzivi v Afriki, je izdal vojaški guverner Egipta naredbo, ki grozi egiptovskim študentom s kaznijo zapora do šest mesecev, ako bi se v šolah in izven šol kakorkoli politično udejstvovali ali pa celo stavkali. Z isto kaznijo grozi guverner tudi vsem tistim, ki bi dijaštvo finančno ali moralno podpirali v takem prizadevanju. Teror in brutalno nasilje vladata povsod, kjerkoli vlada Anglija.

* Zanimiva francoska knjiga. Pariški profesor René Martin je spisal velezanimivo knjigo pod naslovom: »Francoz, kdo si Ti?« V tej knjigi pravi, da bi morala Francija pospeševati ženitve Francozinj z moškimi iz Severne Evrope, ker le na ta način bi se zboljšalo stanje rojstev. Obenem bi se morale znižati starost za ženitev. Po nemškem vzoru naj bi prejemali mladi zakonski pari posebne podpore države v obliki zakonskih posojil. Mlada Francozinja naj bi se poročila že morda s 15. letom, da bi do 30. leta imela vsaj šest otrok. V slučaju nerodovitnosti enega izmed zakoncev, naj bi se zakonskim potom olajšala ločitev zakona. Prof. Martin se izreka v svoji knjigi tudi za sterilizacijo vseh tistih, ki imajo kako podedovano bolezen. Knjiga je v Franciji dvignila mnogo prahu.

* Coklje so ga rešile. V Graz-u je šel 38letni delavec Porfido, rodom iz Genove, po Universitätsplatzu. Nenadoma se je nad njim utrgala žica električne cestne železnice ter ga je hudo udarila po hrbtu. K sreči je imel Porfido na nogah lesene coklje, ki so ga obvarovale pred gotovo smrtjo. Coklje so ga namreč izolirale od zemlje ter mu tako rešile življenje.

* Najraje kar v Washington! Po neki vesti, ki je prispela iz Washingtona, se namerava del emigrantskih vlad iz Londona preseliti v Washington. Med temi ubežnimi vladami se nahajata tudi norveška in jugoslovanska emigrantska vlada.

* Republika Čile ima novega zunanega ministra. V okviru preosnove čilenske vlade je bil dosedanji čilenski poslanik pri urugvajski vladi Joaquin Fernandez, imenovan za zunanjega ministra.

* Anglija potrebuje tudi otroške igrače za »izpopolnitev« kovinskih rezerv. Kakor poroča »Times«, je pozvala angleška vlada prebivalstvo k zbirki kovinskih otroških igrač. Sedaj bodo morali tudi mali vojaki iz svinca in kositra v livarne za vojno oborožitev velikega »Imperija«.

* Ameriške čete v Egiptu pod lastnim poveljstvom. Ze nekaj časa se je vršil prepir med Angleži in Amerikanci o tem, da-li se naj podredijo ameriške čete v Egiptu angleškemu vrhovnemu poveljstvu. V tej zadevi so morali Angleži odnehati. Angleški generali sedaj ne bodo več poveljevali ameriškim četam, ki bodo poslušale samo povelja svojih lastnih oficirjev.

* Novi vrhovni poveljnik angleške 9. armade. Za vrhovnega poveljnika angleške 9. armade v Siriji in v Palestini je bil imenovan general William Holmes. General Wilson je odslej samo še poveljnik desete armade.

* Čete De Gaulle-a v Ameriki. V Washingtonu je prispel oddelek gaullističnih specialnih čet, ki so bile doslej v Angliji.

* Maršal Kvaternik v Čehoslovaki. Po poročilih iz Bratislave, se upokojeni maršal neodvisne države Hrvatske, Slavko Kvaternik, nahaja na nekem posestvu na Slovaškem.

Scherl-Bilderdienst-M.

Großdeutschlands ältester Amtsvorsteher 90 Jahre alt.

Am 27. Oktober beging der Vorsteher des Amtsbezirkes Deutsch-Marschwitz, Kreis Namslau (Schlesien), Landwirt Oberamtmann Reinhold Scholz in Altstadt, seinen 90. Geburtstag. Oberamtmann Scholz dürfte einer der ältesten, wenn nicht gar der älteste amtierende Amtsvorsteher Großdeutschlands sein. Er erfreut sich größter körperlicher und geistiger Rüstigkeit und befaßt sich mit der Verwaltung seines ausgedehnten landwirtschaftlichen Besitzes ebenso intensiv wie mit der Erledigung seiner Amtsgeschäfte. Am 6. Juli 1940 verlieh der Führer dem pflichttreuen Beamten, der sich allgemeiner Beliebtheit erfreut, für 40jährige treue Dienste das Treudienst-Ehrenzeichen in Gold. — Unser Bild zeigt den Jubilar in seinem Amtszimmer.

Dr. Goebbels

Sandau (Wb)

* Dr Goebbels — petinštiridesetletnik. Dne 29. oktobra 1942 je Reichsminister Dr. Goebbels dovršil 45. leto svojega življenja. Mož, ki je našim bralcem kot minister propagande že dobro znan, je rodom iz mesta Rheydt v Rheinland-u. Kot sin trgovca je študiral modroslovje ter postal doktor, nakar se je posvetil pisateljevanju. Že leta 1923 je stopil v vrste nacionalsocialističnega gibanja in od takrat je njegovo srce, njegovo delo in njegova miselnost v službi Adolf Hitler-ja. Njegovo delovanje kot vodja gau-a Ruhr ter ustanovitev in urejevanje glasila »Nationalsozialistische Briefe« je dalo povod, da ga je Führer postavil na višja in še važnejša mesta. Postal je leta 1926 Gauleiter Berlina, kjer je v časopisu »Angriff« pokazal in razvil zmožnosti, ki jih je moral priznati ves svet. Nadaljnji vzpon Goebbels-a je znan. Z Z dohodom nacionalsocializma na oblast je postal minister propagande, kjer danes bolj kakor kedajkoli z besedo učinkovito vodi borbo zoper nasprotnike nacionalsocializma. O njegovih sposobnostih gre ne samo v Nemčiji, temveč po celem svetu, seveda tudi pri naših sovražnikih, glas, da je Goebbels mojster svojega peresa in svoje besede in da ga v propagandi nikdo ne nadkriljuje.

* S krampom je sprožil eksploziv. Bli- zu francoskega mesta Grenoble je tréll neki delavec s svojim krampom ob neki razstrelilni naboj, ki poprej ni eksplodiral. Vsled eksplozije se je odtrgal večji plaz kamenja, ki je na mestu ubil tri delavce, dočim je bil neki četrti delavec težko ranjen.

* Gospa Cangkajškova o Angležih in Amerikancih. Iz časopisja posnemamo, da je žena maršala in voditelja Kitajske, Cangkajška, za obletnico proglasitve kitajske republike izdala oklic, v katerem stoji med drugim sledeče: »Pod plaščem koncesij so Anglosasi posiljevali našo suvereniteto ter se polastili naših naravnih virov, rudnikov, carin, železnic in celo našega denarja. Njihova politika je merila samo na to, vzeti nam vse, dati pa ničesar. Po letih 1937. in 1939. so anglosaški narodi naenkrat začeli kazati za nas velike simpatije, kljub temu so pa

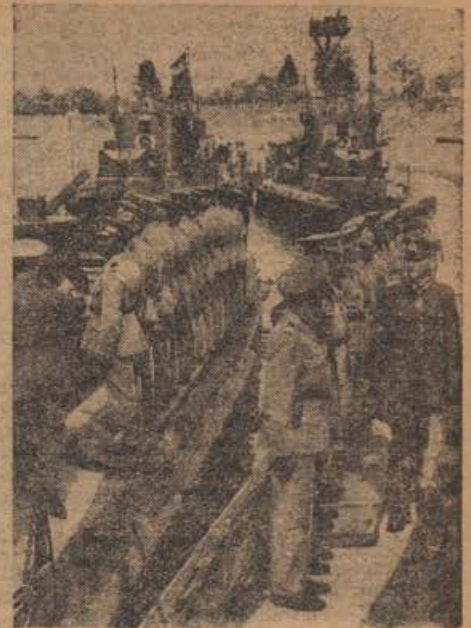
samo gledali našo borbo še nadalje z istim zanimanjem, kakor gleda sportno občinstvo kakšno nogometno tekmo, želeč pri tem zmago drugega moštva.« — Kakor znano, je gospa Cangkajškova ne samo prijateljica USA, bila je tudi v Ameriki vzgojena in je velika prijateljica ameriškega naroda. Če ta žena, ki je v politiki svojega moža nekakšen prvi in glavni svetovalec, da ne rečemo iniciator in vodja, tako govori in piše o Angležih in Amerikancih, potem je zveza med Kitajsko, USA in Anglijo prokleta rahla. Temu se pa seveda ni čuditi. Država, ki se zanaša na anglosaške obljube in se veže z Anglosasi, je po Churchillovih metodah že izgubljena. Ti plutokratje si navadno iz vrst svojih zaveznikov vzamejo vse, ne dajo jim pa ničesar. Pač pa jih pustijo izkrvaveti in propasti za anglosaške interese. Izgleda, da se je začelo svitati tudi v kitajskih glavah.

* Roosevelt-ova vojna politika in ženske. Kakor se je izvedelo iz svetovnega časopisja, je Roosevelt v Londonu izdejtvoval, da je angleška kraljica povabila njegovo ženo na obisk v London, in sicer v zadevi dobrodelnih mladinskih akcij. Mi smo že zadnjič zapisali, da pomaga gospa Roosevelt-ova svojemu možu vladati, ne da bi za to imela kakšno funkcijo. Če je Roosevelt sedaj po ovinkih izdejtvoval, da njegova žena obišče angleški kraljevski par, ima to potovanje gotov namen, da mu dolgozoba in ostrojezična žena uredi kakšno diplomatsko zadevo, ki jo upa na ta način najboljšje urediti. Roosevelta imata pa tudi nečakinjo, ki je poklicna ali amaterska plesalka. Naj si bo prvo ali drugo. Thea ali po naše Treza, nastopa skoraj popolnoma gola, kakor pač nastopajo ameriške

PK-Kriegsbericht Wetzell (Sch).

General der Flieger Ritter v. Greim, Befehlshaber eines Luftwaffen-Kommandos im Osten, hat sich während der Abwehrkämpfe bei Rschew auf einen vorgeschobenen Regiments-Beobachtungsstand begeben, um hier am Scherenfernrohr sich von der Wirkung des Angriffs seiner Sturzkampf- und Kampfverbände auf feindliche angreifende Panzer und Bereitstellungen zu überzeugen. Links von General v. Greim der Regimentskommandeur Ritterkreuzträger Oberstleutnant Radowski.

PK-Aufn.: Kriegsber. Gerspach (Wb.)

Deutscher General besichtigt ungarische Donauflotte.

In diesen Tagen nahm ein deutscher General die Besichtigung einer ungarischen Donauflotte vor. — Unser Bild zeigt ihn beim Abschreiten der Front der an Bord der Boote angetretenen Mannschaften.

plesalke, ter je z ozirom na svoje visoko sorodstvo pri svojih nastopih žela povsod velike uspehe. Ker pa ima Roosevelt v državah Ibero-Amerike mnogo političnih opravkov, ki so seveda precej delikatnega značaja, si je za ureditev istih izbral svojo nečakinjo kot plesalko. USA-diplomatična zastopništva pri vladah Ibero-ameriških držav so izpostavala dovoljenje ter aranžirala in pripravila vse, za plesne nastope mlade Roosevelt-ove nečakinje in plesalke. Tudi tukaj je zadeva precej prozorna. Mlada plesalka iz najvišjih severo-ameriških krogov bo nastopala pred vodilnimi krogi in prvo družbo. Pri tem bo nehote prišlo do stikov in obiskov. Roosevelt pa ne bi imel židovskih svetovalcev, če ne bi vedel, da mu pri takih sestankih nečakinja z dobro formiranimi in parfimiranimi gotimi plesalnimi nogami lahko marsikaj pripravi in namaže, da bodo imeli pozneje njegovi diplomati lažje delo ter za njega dosegli, kar bi hotel. Če mu bodo na ta način doseženi diplomatični uspehi koristili tudi v stratežnem smislu, je pa seveda vprašanje za se. Amerikanci niso vojaki in kot taki tudi ne bodo v vojni ničesar dosegli, pač pa vse izgubili.

* »Sile Trojnega pakta so dosegle svoj cilj.« Portugalski dnevnik »Diario de Lisboa« se bavi z govori, ki so jih imeli v zadnjih tednih odgovorni voditelji Nemčije in piše: »Iz govorov, ki so jih imeli državniki osi, je razvidno v vsej jasnosti, da so sile Trojnega pakta dosegle stratežne in gospodarske cilje, ki so si jih bile postavile.«

* Vojne trofeje bodo v Zedinjenih državah — prellili. V Zedinjenih državah jim že zelo primanjkuje železja in bron. To pomanjkanje je tako veliko, da bodo po zapovedi ameriške admiralitete pretopili ali prelili celo vojne zgodovinske trofeje (topove itd.). Te trofeje bodo dale 462.000 ameriških funtov železa in 41.000 funtov bron.

* Dvajset milijard dolarjev zlata se nahaja glasom poročil lista »Ny Tide« v znani ameriški trdnjavi Fort Knox v Zedinjenih državah. Tam so shranjene in zastražene ne samo vse zlate zaloge Zedinjenih držav, temveč tudi zaloge zlata držav, ki so se v Evropi zapletle v sedanjo vojno in jim je uspelo še pred svojim polomom spraviti zlato v Ameriko. To je največja količina zlata, ki se je kdajkoli zbrala na enem in istem kraju.

* Umetnostne spakedranke odstranjujejo. Pariška mestna uprava je na tem, da iz svojih mnogoštevilnih spomenikov, ki jih je v Parizu največ, odstrani vse, kar se roga pravi umetnosti. Po javnih nasadih, trgih in ulicah izginjajo kipi, podobe, obeliski; nikdo ne žaluje za njimi, ker so predstavljali vse drugo, samo ne umetnosti. Vzgladu Pariza je sledil baje tudi Vichy, glavno mesto nezasedenega dela Francije.

* Randoiph Churchill se je oglašil... Sin predsednika angleške vlade, mladi Randolph Churchill, ki je že major, ne da bi bil sploh služil vojaščino, je po poročilih švedskih listov v Spodnji zbornici spregovoril. V svojem govoru je označil Crippsa za »rdečega lorda«, češ, da se trudi postati vodja angleške cerkve, medtem, ko se nadškof Canterburyški, ki je poklican, da bi vodil cerkev, briga in bavi veliko več s strankarsko politiko. Te opazke nekoliko dolgozezičnega mladega poslanca so poslušalce spravile baje v dobro voljo. Ostali člani Spodnje zbornice sicer tudi niso nikakšne »glavice«, so pa brezdvomno zrelejši in imajo več izkušenj kakor mladi Churchill, ki se je pred meseci vrnil iz svojega luksuznega potovanja iz Zedinjenih držav, kjer so mu plesalke in animirke po raznih nočnih lokalih širile in večale njegovo skromno duševno obzorje.

* Srbski ministrski predsednik, general Nedić, je imel te dni govor zbranim okrajnim glavarjem ter je dejal, da je notranje spokojstvo Srbije dobro zasidrano in da ga nikdo ne more več porušiti. Dolžnost državnih in samoupravnih oblasti je, lojalno sodelovanje z okupacijskimi oblastmi.

* »Sovjetska republika Dobro polje.« Ob železnici Grosuplje-Kočevje na Kranjskem, leži vas Dobro polje. Tam so 30 dni imeli vlado sovjetov z lastnim zunanjim in notranjim ministrom itd. Področje te miniaturne države ni bilo točno določeno. Po dosedanjih poročilih so takoj po uvedbi sovjetskega režima izrekli smrtno obsodbo nad vsemi, ki so se upirali proglasitvi sovjetije. Prometne zveze se je prekinilo, poštni promet ustavilo, organiziralo se je pa rdeč bataljon kakih 200 mož. Nato se je kmetovalcem na trgu razglasilo, da prevzamejo sovjeti skrb za prehrano vseh. Posledica je bila, da so množice zbežale v gore. Trgovine so sovjeti oplenili, kmetom pa zaloge zaplenili. Ko so se približale italijanske čete, so se sovjeti iz Dobrega polja umaknili proti jugu, medtem pa je preplašeno prebivalstvo sčasoma zopet prišlo nazaj iz gozdov na svoje domove.

* »Psom in Kitajcem vstop prepovedan.« Angleški tisk se v zadnjem času silno dobriča Kitajcem, ki se bore pod vodstvom maršala Čangkajška. Londonski list »Times« govori celo »o popolni ravnopravnosti, med Angloamerikanci in Kitajci...« Stockholmski list »Folkets Dagblad« opozarja omenjeni angleški list, da so imeli Angleži nekoč vse drugačne

pojme o Kitajcih. V času, ko še v Vzhodni Aziji nikdo ni omajal angleškega gospodstva, so imeli Angleži pred svojo koncesijo v Sanghaju nabite lepake s sledečim svarilom: »Psom in Kitajcem vstop prepovedan.« Švedski list je dal Angležem najboljšega popra!

* Ostra obsodba vojne produkcije. Njujorški list »Colliers Magazine« je obelodanil nedavno zelo ostro kritiko ameriške vojne produkcije. List piše med drugim sledeče: »Sedaj smo mi Amerikanci že devet mesecev v vojni. Naša vojna produkcija dela. Toda, zakaj se njen stroj ne obrača hitreje? Kaj nas neki zadržuje? Mi smo seveda lajki in ne trdimo, da smo strokovnjaki. Prav tako je pa gotovo, da sta birokracija in politiziranje v Washingtonu glavna ovira za naš vojni voz. Za to in ono je bilo ustanovljenih na stotine uradov, ki se medsebojno grizejo in izpodrivajo. Posebno slaba je situacija v WPB (War Production Board), kjer so si uradi medsebojno v lasih. Posedujoči krogi pobijajo socialiste, socialisti pobijajo komuniste in tako dalje. Donald Nelson, vodja tega urada, je slab, toda še vedno bolj energičen kot Roosevelt sam.« List ugotavlja, da je boj med ameriškim vojnim in mornariškim ministrom naravnost sramota. To nasprotje so prenesli iz mirnih časov celo v vojni položaj... Tako omenjeni ameriški magazin. S sovražnikom, ki poseduje tako opisan vojni stroj, pač ne bo težko shajati.

* Nova brazilska valuta. Kakor poročajo iz Rio de Janeiro, je prešla brazilska vlada prvo pošiljko v Zedinjenih državah tiskanih cruzeiro-bankovcev, ki stopijo v veljavo s 1. novembrom t. l. Nova brazilska valuta cruzeiro ima za podlago 25 dolarskih centov in je torej odvisnost brazilskega gospodarstva od ameriških plutokratov vidna tudi na zunanju.

* Zaka napadajo Angleži nemško civilno prebivalstvo? Na to vprašanje je odgovoril angleški državni podtajnik za letalstvo, Captain Harold Balfour, v nedeljo na seji spodnje zbornice. Balfour je dejal: »Na vprašanje, ali moremo s takimi napadi v tej vojni zmagati, moram odgovoriti: Pokažite mi drugo pot napada na Nemčijo! Pri takih napadih zadenemo nemški narod na dvojen način: uničujemo njegovo moralo, v drugi vrsti pa zadevamo njeno industrijo.« — Angleški državni podtajnik je s tem odkril ogabno mentaliteto Angležev na isti način kot poveljnik ameriških čet v Angliji, general Eaker, ki je nedavno zahteval bombardiranje delavskih hiš v Nemčiji. Ker ti zločinci niso v stanu, da bi našli kako »drugo pot napada« na Nemčijo, razbijajo domove nemškega civilnega prebivalstva, uničujejo nenadomestljive kulturne spomenike, cerkve in bolnišnice. To je njihov cilj, menda edini razpoložljivi cilj. Zgodovina terorističnih napadov na nemška stanovanja dokazuje, da Churchill nikdar niti sanjal ni o tem, da bi zamogel resno napasti n. mško obojevalno industrijo. Z ubijanjem nemških žena in otrok si utvarajo uničiti nemško moralo in niti ne slutijo, kako silno s tem podžigajo sovražstvo nemškega naroda do teh vojnih zločincev.

* Za romarje v Meko ni ladij. Egiptovski muslimani se bodo morali letos prav tako kakor njihovi verski bratje iz Indije, odpovedati romanju v Meko, slavno mesto Mohamedanovo, ker angleške oblasti ne dovoljujejo za romanje potrebnega števila prevoznih ladij.

* Šivalna sredstva in oblačila nakaznica. Reichsstelle für Kleidung, to je urad za oblačila, opozarja, da je na oblačilni nakaznici (2. Reichskleiderkarte) takozvani posebni odrezek (Sonderabschnitt I) veljaven kot odrezek za nakup šivalnih sredstev. Veljavnost traja do 31. avgusta 1943, kakor traja tudi veljavnost 2. oblačilne nakaznice. Pri tem nakupu se odreže za šivalna sredstva samo Sonderabschnitt I. brez vseh točk ali punktov, kakor je to tudi primer pri ostalih odrezkih za šivalne potrebščine. Prepovedano je odklanjati morebiten nakup šivalnih sredstev, ker se za iste ne sme zahtevati točk.

* Vpis strank v sezname čevljarskih mojstrov za popravila čevljev se morajo, kakor smo že svoječasno poročali, izvršiti do 15. novembra 1942.

* Admiral Gormley odstavljen. Kakor poroča agencija Reuter iz Washingtona, je bil admiral Gormley odstavljen s svojega mesta vrhovnega poveljnika ameriškega mornariškega brodogva v Južnem Pacifiku. Za njegovega naslednika je bil imenovan viceadmiral William Halsey.

* Amerikanci so odstavili svojega admirala. Po angleških poročilih, je ameriška vlada odstavila dosedanjega poveljnika mornariških sil Zedinjenih držav Severne Amerike v južnem Pacifiku, admirala Cormley-ja.

* Brazilija pripravlja ekspedicijsko armadico. V Braziliji baje pripravljajo ekspedicijski kor kakih 20.000 mož, ki jih bodo opremili z USA-uniformami in orožjem ter verjetno poslali na afriško bojišče. — Kako se bodo ti bojevniki postavili, že lahko danes povemo. Narod, ki nima nikakšne vojaške tradicije, nikakšne vojaške vzgoje, miš-maš vseh mogočih barv in ras, vaju živeti po prostornih džunglah svobodno brez reda in discipline, se bo na enkrat znašel pred nemškimi tanki in bombniki. To bo seveda čisto drugače izgledalo, kakor lovi po braziljanskih gozdovih. Kakor so severoamerikanski vojaki v Pacifiku pred Japonci doživeli svoja čudesa, tako približno se bodo končali tudi boji iberoameriških vojakov, če pridejo v Afriki pred nemške tanke.

* Konzulati v Graz-u. Bralce bo zanimalo, kje se v Graz-u nahajajo konzulati, ki so pristojni tudi za Spodnjo štajersko. Konzulat kraljevine Italije ima svoje uradne prostore v Elisabethstraße 45. To je generalni konzulat, ki ga vodi konzul Marchese Giorgio Serafini. V ulici Auersperggasse 12 se nahaja konzulat Madžarske. Načeluje mu konzul Koloman Laszlo. Pred letom dni ustanovljen konzulat neodvisne države Hrvatske še nima skupnih uradov. Vodstvo, ki je v rokah konzula Turato-ja, se nahaja v ulici Elisabethstraße 5, oddelek za potne liste pa v ulici Hamerlinggasse 6.

* Delo Japoncev na Filipinih. Japonska poročevalska služba Domei poroča iz Manile, da bodo Japonci na Filipinih, ki so jih odvzeli Zedinjenim državam Severne Amerike, dosedanje nasade bombaževca povečali na 18.000 hektarjev. Čas za saditev bombaževih dreves je med septembrom in novembrom. V severnem delu Celebesa so pa Japonci že nasadili na prostornini 4000 oralov bombaževce trto ter pričakujejo, da bodo tam iz vsakega orala pridelali kakih 181 in pol kg bombaža. Japonci tehtajo blago na takozvane picule. Picula ima po naših utežih približno 62 in pol kg.

Unsere wöchentliche Sprachecke

DER ENGLÄNDER UND DIE DREI ANDEREN

Ein Deutscher, ein Italiener, ein Franzose und ein Engländer flogent¹⁾ über den Ozean nach Amerika. Etwa²⁾ zwei Stunden³⁾ vor der Ankaunft⁴⁾ teiltes⁵⁾ schreckensblaß⁶⁾ der Bordfunker⁷⁾ mit, daß sich einer der Mitfahrenden⁸⁾ opfern⁹⁾ müsse, wenn nicht das Flugzeug¹⁰⁾ aus Mangel¹¹⁾ an Brennstoff¹²⁾ in den Wellen¹³⁾ versinken¹⁴⁾ soll. Da erhob¹⁵⁾ sich der Deutsche und mit den Worten »Heil Hitler« sprang¹⁶⁾ er in die Fluten.¹⁷⁾ Das Flugzeug¹⁸⁾ hob sich und setzte¹⁹⁾ seine Fahrt¹⁹⁾ fort.

Aber²⁰⁾ nach einer Stunde kam der Bordfunker⁷⁾ wieder²¹⁾ mit der Schreckensbotschaft,²²⁾ daß sich noch ein Mann opfern⁹⁾ müsse; rasch²³⁾ entschlossen²⁴⁾ sprang¹⁶⁾ der Italiener auf, sich mit dem Rufe »E viva Italia« ins Meer²⁵⁾ stürzend.²⁶⁾ Wieder²¹⁾ ging²⁷⁾ das Flugzeug¹⁰⁾ in die Höhe.²⁸⁾ Schon erblickte²⁹⁾ man die Küste³⁰⁾ der Neuen Welt, als zum dritten Mal der Unglücksmann³¹⁾ mit der Aufforderung³²⁾ kam, daß sich noch ein dritter Mann opfern⁹⁾ müsse.

Da erhob¹⁵⁾ sich in seiner ganzen Länge³³⁾ der Engländer, rief: »God save the king.«³⁴⁾ packte³⁵⁾ den Franzosen beim Kragen³⁶⁾ und warf³⁷⁾ ihn ins Wasser.

FRIEDRICH DER GROSSE

Friedrich II, der seine alten Mitkämpfer¹⁾ oft mit Namen²⁾ kannte,³⁾ hörte⁴⁾ einst, daß einer seiner Grenadiere die Uhr verspielt⁵⁾ hätte. Bei passender Gelegenheit⁶⁾ fragte ihn der alte Fritz plötzlich:⁷⁾ »Kann er mir sagen, wie spät⁸⁾ es ist?« Hierauf⁹⁾ zog¹⁰⁾ der Grenadier statt¹¹⁾ der Uhr eine Kugel¹²⁾ heraus, die er an einem Strick¹³⁾ an Stelle¹⁴⁾ der Uhr befestigt¹⁵⁾ hatte. Der große¹⁶⁾ König¹⁷⁾ fragte den Grenadier etwas spöttisch:¹⁸⁾ »Nun was zeigt¹⁹⁾ Dir denn Deine Kugel¹²⁾ an?« »Majestät,²⁰⁾ rief²¹⁾ der Grenadier aus, sie zeigt¹⁹⁾ mir an, daß ich jederzeit²²⁾ für Sie, mein König, zu sterben²³⁾ bereit²⁴⁾ sein muß.«

Ausschneiden und aufheben!

* Osebnе izgube ameriškega brodovja. Amerika je izgubila od vstopa v vojno do danes, vključivši bitko pri Pearl Harbour-u, skoro 16.000 mož, in sicer 4454 mrtvih, 1392 ranjencev in 9765 pogrešancev. — Zanimivo je, da je ameriški mornariški urad priznal šele 27. oktobra, da je bil nosilec letal »Wasp« torpediran dne 15. septembra t. l. od neke japonske podmornice v Južnem Pacifiku. Nosilec letal »Wasp« je bil dograjen šele aprila 1939. Izpodrival je 14.700 ton, nosil pa je 60 do 80 letal. Njegova hitrost je znašala 30 milj na uro. Oborožen je bil z osmimi topovi kalibra 12,7 cm ter s 16 topovi kalibra 2,8 cm.

TO IN ONO

o O gobah in industriji za konzerviranje gob. Največje področje, kjer v Evropi raste največ gob, je takozvana Tucher-Heide, ki leži v gauu Danzig-Westpreußen, blizu Konitz-a. Gre za ozemlje, kjer raste najbolj resje. V tem risišču nabira vsako leto več kakor 5000 nabiralcev ter oddajajo gobe v tovarno za konzerviranje gob v Bruß-u pri Konitz-u. Nabiralci gob naberejo letno kakih mili-

- 1) leteli
- 2) morda
- 3) uri, 4) prihod, 5) sporočil
- 6) od strahu bled, 7) radiotelegrafist
- 8) sopotnik, 9) žrtvovati
- 10) letalo
- 11) pomanjkanje, 12) gorivo, 13) valovi
- 14) potopiti, 15) dvignil
- 16) skočil, 17) valovi
- 18) Flugzeug, 18) nadaljevalo
- 19) voznja
- 20) toda
- 21) radiotelegrafist, 21) zopet
- 22) strašna vest
- 23) žrtvovati, 23) hitro, 24) odločno
- 25) skočil
- 26) morje
- 27) padajoče, 27) šlo
- 28) letalo, 28) višina, 29) zagledal
- 30) obalo
- 31) nesrečnik
- 32) poziv
- 33) žrtvovati
- 34) dvignil
- 35) dolžina
- 36) »Bog živi kralja« (angleška himna)
- 37) prijel, 37) ovrtnik, 37) vrge!

- 1) sobojevnik, 2) ime, 3) poznal, 4) slišal
- 5) zaigral

- 6) prilika
- 7) nenadoma
- 8) pozno, 9) nato, 10) potegnili
- 11) namesto, 12) kroгло
- 13) vrh, 14) mesto
- 15) pritrdil, 16) velik
- 17) kralj
- 18) porogljivo, 19) kaže
- 12) kroгло, 20) veličanstvo, 21) zaklical
- 19) kaže
- 22) vsaki čas
- 23) umreti, 24) pripravljen

Izreži in shrani!

jon kilogramov svežih gob, ki jih potem imenovana tovarna predela v gobne konzerve. Ta tovarna je največja svoje vrste v Evropi in zaposluje 300 delavcev. Ustanovili so jo leta 1927. pod poljsko vladavino italijanski strokovnjaki in igra danes v nemškem prehranjevalnem gospodarstvu važno vlogo.

o Kavkaz je domovina našega sadnega drevja. Sadje, ki raste v naših krajih, ima svojo prvotno domovino na Kavkazu, kjer se ravnokar bijejo hudi boji, v katerih porivajo Nemci sovjete daleč proti Kaspiškemu morju. Na Kavkazu še danes raste ogromno število divjih sadnih dreves. Strokovnjaki trdijo, da je najmanj 40.000 hektarjev zemlje v zapadno-kavkaških gozdovih obraščene z divjimi hruškami in jabolkami. Tudi plemeniti kostanji so tam razširjeni. Orehovega drevja je na najmanj 7000 orahih. Kostanji in orehi uspevajo najbolj na pobočjih gorovja proti Črnemu morju. To sadno drevje je tako rodovitno, da so pod sovjetskimi gospodarstvom vsakoletno spravili komaj 50 do 60 odstotkov vsega sadnega pridelka, medtem, ko je vse ostalo sadje propadlo in segnilo. Hruške in jabolka je uporabljalo ljudstvo. Sušilo je to sadje v

* Svedski konzulat v Genovi porušen. O priliki zadnjega bombnega napada Angličev na Genova, je bil razrušen med drugim tudi svedski konzulat. Število smrtnih žrtev se je zvišalo na 354.

* Strahovito priznanje. Znanemu angleškemu pisatelju Vernon Barlett se je izmuznilo v neki polemiki strahovito priznanje. Barlett je namreč zapisal sledeče besede: »Anglija je med zavezniki edina država, ki je zagrabila za orožje, ne da bi bila napadena.«

* Svedski list o »evropski trdnjavi«. Svedski list »Dags Post« se bavi v uvodniku z vprašanjem, ali bo dovedlo obleganje evropske trdnjave do kakšnega uspeha. List prihaja do prepričanja, da Nemčija, Italija in zavezniki lahko zmago, če bodo držali trdnjavo Evropo tako dolgo, dokler oblegovalci ne bodo končali svojega brezuspešnega prizadevanja. Na drugi strani pa Anglija in Amerika lahko dobijo vojno samo tako, da premagata evropsko trdnjavo. Pripraviti bi morali sovražnika do kapitulacije ali pa naskočiti trdnjavo z izkrcajem na kontinentu, kjer bi morali povrh še poraziti nemške in italijanske čete. Vsi anglo-ameriški poskusi naskoka na kakršnikoli »drugi fronte« pa nimajo mnogo izgledov. Tako preostane še edinole naskok iz vzhoda s pomočjo sovjetske vojske. Ta naskok je poskusila brez uspeha sovjetska vojska že lansko zimó in nazadnje v maju pri Harkovu.

* Aleksandrijo izpraznjujejo. Po najnovjših poročilih so Angličji spriči velike bitke, ki se odigrava na egiptovski fronti, izsilili ustavitve osebnega prometa na progi Kairo-Aleksandrija. Egiptovski radio in tisk objavljata oklic ministrskega predsednika Nahas paše, ki poziva prebivalstvo, naj ohrani hladno kri, naj se varuje demonstrativnega zbiranja ter razširjanja zlobnih vestí. Policija je dobila pravico streljanja brez opomina. V mestu Aleksandrija se vršijo priprave za obširno evakuacijo prebivalstva. Izgleda, da presojajo angleške civilne in vojaške oblasti položaj za fronto kot zelo kritičen, sicer ne bi bile zahtevale od Nahas paše, da mora vzdrževati mir in red z najstrožjimi sredstvi.

* Veliki japonski uspehi. Dne 27. oktobra je izdal cesarski glavni stan poročilo o neki pomorski bitki, ki se je odigrala dan poprej od zore do mraka. Po tem poročilu je japonsko brodogradništvo napadlo severno od otoka Santa Cruz mogočno sovražno brodogradništvo ter je potopilo štiri nosilce letal, eno križarko ter še neko vojno ladjo, ki je pa ni bilo mogoče spoznati. V teku teh bojev je bilo več kot 200 sovražnih letal sestreljenih ali uničenih. Tri križarke in en rušilec so bili poškodovani. Na japonski strani sta bila poškodovana dva nosilca letal in neka križarka. Kljub tem lažjim poškodbam, so se omenjene edinice še nadalje udeleževale bitke. Japonci so v tej bitki izgubili 40 letal. To bitko bo zgodovinska kronika imenovala »Pomorsko bitko v Južnem Pacifiku«.

* Amerikanci so izgubili velikega rušilca. Kakor poroča Reuter iz Washingtona, je izgubila ameriška mornarica dne 26. oktobra severovzhodno od Guadalcanara velikega rušilca »Porter«, dočim je bil nek nosilec letal poškodovan. »Porter« je izpodrival 1850 ton in je bil izgrazen leta 1935. Oborožen je bil z 12 topovi kalibra 12,7 cm, štirimi protiletalskimi topovi kalibra 4 cm, osmimi strojnimi in osmimi cevni za izstreljevanje torpedov. Posadka je znašala 176 mož.

Danes — predzadnji dan

Deutsche Sparwoche

(T E D E N Š T E D N J E)

Imate že hranilno knjižico ?

Mi Vas kličemo !

Denarni zavodi na Spodnjem Štajerskem

1401

Besser für Dich — besser für alle!

Kohle, mit der elektrischer Strom meist erzeugt wird, ist lebenswichtig für uns alle und besonders für verstärkte Rüstung!

Jeder Stromverbrauch muß also ein Höchstmaß an Licht ergeben. Verlangen Sie darum ausdrücklich Osram-D-Lampen mit der Doppelwendel, wenn Sie Glühlampen auswechseln müssen!

OSRAM-LAMPEN
Viel Licht für wenig Strom!

T 27

OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · DIE OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · 1900
DIE OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · DIE OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · 1900

svojih primitivnih pečeh. Po nekod so si kmetovalci iz sadja prešali tudi sadjevec za pijačo in za alkoholiziranje neke posebne vrste čaja, ki služi kot zdravilno sredstvo zoper skorbut. Plemenite kostanje so zmelili v moko, v kolikor se je iste oddajalo državni prehrani, medtem ko so iz orehov na isti način pridobivali olje.

Misli in občutki človeka v agoniji

Beseda agonija pomeni boj s smrtjo ali umiranje. Kakšne misli mučijo človeka, ko pride njegova zadnja ura, je tudi zdravniški vedel težko razložiti, ker so prav redki, ki bi v agoniji razvidno pokazali, kako je v tem pogledu z njimi. Znani so seveda primeri, ko umirajoči ljudje skoraj do zadnjega vzdihljaja popolnoma razumno in razično govorijo o sebi, svoji preteklosti in morebitni prihodnosti tistih, ki jih zapuščajo. So pa tudi nešteti primeri nezgod, ki iznenadoma položijo človeka v smrtno posteljo in se kljub popolni zavesti in poučenosti o bližajočem koncu življenja bavijo z urejevanjem zapuščinskih zadev. Tudi taki umirajoči se v svojem govorjenju največkrat z ozirom na prisotne ne kažejo v pravilni luči in ne povejo prav, kaj mislijo in kako se občutijo. Mnenja o popolnoma rednem in normalnem delovanju človeških misli v stanju agonije so med zdravniki deljena.

Bilo je pred leti, ko je v večdnevem smrtnem boju ležal mlad, duševno visoko nadarjen mož, ki je v življenju večinoma nadkriljeval povprečne ljudi. Da ne bi za-

lostil in mučil svoje, ki so mu skrbno stregli, je kljub hudim in težkim bolečinam z vsemi silami zatajeval svoje bolezensko stanje ter se obnašal kakor da ni nevarnosti. Pri tem je spravljal svoje sorodnike s pripovedovanjem raznih lastnih doživljajev na druge misli, da ne bi obračali pozornosti na smrt, ki je stala ob njegovi postelji. Ko ga je par dni pred smrtjo obiskal nek upliven prijatelj, je za življenjsko eksistenco svojega najmlajšega brata, ki mu je bila najbolj pri srcu, z že deloma izumrlimi očmi storil nekaj tako duhovitega, kar se edino v pametni in brihtni glavi zamore poroditi in za kar je razen visoke inteligence potrebno tudi veliko energije. Če bi temu dejanju še v isti noči ne bil sledil trenutek, ko je bolnik za par minut zadremal in v polsnu zdrknil iz svoje vloge ter zadevo razložil, bi se vse skupaj sploh nikdar ne bilo zvedelo.

V svetovni vojni leta 1916 je na soški fronti v bližini neke kaverne, okrog katere so se nahajali vojaki, udarila sovražna granata. Drobce granate, kamenje, zemljo in dim je po krepki detonaciji dvignilo visoko v zrak, hkrati je pa ubilo nekega podčastnika. Vojaku, ki je stal nekoliko bolj oddaljen, je pa pri tem padel kakih 5 dkg težak kraški kamen na glavo ter se mu zarinil v možgane. Mož se je prestrašil, ni pa čutil večjih bolečin. Ko so ga tovariši hoteli obvezati, so ugotovili, da tiči kamen v glavi tako, da gleda iz glave. Vsem, tudi ranjencu, se je radi tega rana zdela malenkostna in le težko je prikrival veselje, da je imel srečo v nesreči. Mož se je seveda napotil peš proti obvezovalšču in ko je videl, da je tam mnogo težjih ranjencev, je svojo pot nadaljeval proti bolnišnici globlje v zaledju. V bolnišnici je komaj dočkal, da je prišel na operacijo. Bil je trdno prepričan, da bo po odstranitvi kamna lahko kmalu ozdravel ter kot rekonvalescent šel na dopust, saj ga je ljubljena mati že več let težko pričakovala. Ko so mu zdravniki zelo previdno odstranili kamen in ga obvezali, se je stanje ranjenca poslabšalo. Odstranitev tuljega predmeta, ki je bil v stiku z možgani, je povzročilo komplikacije, kakor se izražajo zdravniki. Kmalu nato je padel v agonijo. Očividci so pozneje pripovedovali, kako se je zadnjih deset minut pred smrtjo zavedal konca. Nепrestano je govoril samo o svoji dragi mami, kateri je sporočil zadnje pozdrave ter jo prosil, da mu ne zameri ničesar iz otroške dobe. To in samo to je rojilo temu umirajočemu vojaku po glavi, ko je zapuščal življenje in svet.

Človek, ki je pred leti izvršil tri poskuse samomora, ki so se k sreči izjalovili ter se končno otnesel želje prostovoljnega končanja življenja, je svojemu

najdražjemu bitju, v času, ko je njegovo duševno in živčno stanje bilo že davno zopet v popolnoma naravnem in urejenem toku — torej po letih — zaupal misli, želje in vtise, ki jih je imel v času obupnih dejanj. Trdote in zdirkljavi v življenju so ga nezasluzeno spravili tako daleč, da je obupal. Njegovo duševno in živčno stanje je bilo do neke meje iztirjeno. Miselnost ni bila več popolnoma normalna. Iznenadenja, nesreče, neuspehi in krivice, ki mu jih je kot poštenjaku in idealistu povzročalo življenje, so ga prepričale, da je izgubljeno za njega vse in da ni nikakšne rešitve. To mu je porodilo nepopisno mikavno, vablivo in sladko željo, vsemu trpljenju napraviti konec s samomorom. Priprave so trajale vsakikrat po več tednov. Iz dneva v dan je bil sklep zrelejši, želja po izvršitvi istega toplejša, up na rešitve, ki jo prinese smrt, pa vedno večja. V dolgih nočeh brez spanja so ga prijetne misli zibale, vabile in klicale v grob, kjer ne bo nobenega trpljenja več. Misli na smrt ter na z isto doseženi mir in konec njegovemu nepopisno nesrečnemu življenju, je bila tako prijetna in zapeljiva, da se ji ni maral in tudi ni mogel upirati. Želja, po izjalovljenem življenju, polnem nesreč, se enkrat za vselej rešiti, je učinkovala na njega kakor kakšna magnetična igla, ki privlačuje kovine. Smrt je klicala in vabila. In v takem duševnem razpoloženju je izvršil svoje trdne sklepe, da gre prostovoljno v smrt. K sreči se mu poskusi niso posrečili.

Isti človek se je pozneje, ko je bil seveda že popolnoma zdrav, moral podvreči dvema zdravniškima operacijama. Ko je na operacijski mizi vdihaval narkozo ter se bližal nezavesti, je te trenutke primerjal s trenutki, ko je izvrševal samomore. Z vso gotovostjo je trdil, da so misli in občutki, ki jih človek ima, ko ga narkotična sredstva omamljajo, zelo slična in podobna mislim in občutkom, ki jih imajo umirajoči ljudje.

ZU KAUFEN GESUCHT.

Abfälle Altpapier, Hadern, Schneid-
derabschnitte, Textilabfälle,
Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare
und Schafwolle kauft laufend jede
Menge Alois Arbeiter, Marburg (Drau),
Draugasse 5. 160-4

Wildkastanien kauft wie alljährlich
Arbeiter, Draugasse 5.
Fernruf 26-23. 1412-4

Kaufe eine, wenn auch alte, zerri-
sene Bettmadrätze. — Ge-
meindesekretär Schilttern, Donati. 1509-4

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 6 Rpl., das fettgedruckte Wort 26 Rpl. für Geld-, Realitätenverkehr, Briefwechsel u. Heirat 13 Rpl., das fettgedruckte Wort 40 Rpl. für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpl., das fettgedruckte Wort 30 Rpl. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort, Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpl., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpl., Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpl. — Anzeigen-Aannahmeschluss: Donnerstag um 11 Uhr. — „Kleine Anzeigen“ werden nur gegen Vor- einzahlung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindest- gebühr für eine kleine Anzeige 1.— RM

Guterhaltenen

Sparherd

mit gutem Backrohr zu kaufen gesucht. Johann Kralj, Mixnitz 8, bei Bruck a. d. Mur. 1508-4

Ziege ohne Horn

3-jährige kauft Kathi Dworschak, Marburg—Leitersberg, Grazerstr. 38. 1495-4

OFFENE STELLEN

Vor Einstellung von Arbeitskräften muß die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Freiwillige für den Wachdienst in den besetzten Gebieten, auch Pensionisten, Rentner, jedoch unbescholten und einsatzfähig, im Alter von 24 bis 60, zu sofortigen Eintritt gesucht. Auskunft bei allen Arbeitsämtern und bei der Werbeleitung für die Ostmark: Thiel Rudolf, Werbeleiter, Graz, Sackstraße 27. Tel. 42-42, und Innsbruck, Hotel Mondschein, Mariabühl 6.

Hemdennäherinnen

werden sofort aufgenommen. Wäschefabrik Hido, Lang & Lichtenöcker, Cilli, Unterkötting. 1132-6

Mädchen und Bursche

von 14 Jahren aufwärts werden zwecks Ausbildung zum Facharbeiter gesucht. Die Aufnahme erfolgt nach Überprüfung durch das Arbeitsamt. Ebenso werden Frauen und Männer in allen Altersstufen als Arbeiter aufgenommen. Anzufragen bei Anton Pinter Marburg, Reiserstraße 16, oder Zwiirneri Thesen. 1209-6

Köchin wird sofort gesucht. Anzufragen bei Frau Lotte Ehrlich, Marburg (Drau), Reitergasse 8. 1413-6

Pferdeknecht verheiratet, Frau als Hilfe, samt Verpflegung gesucht von Gutsverwaltung Straßenhofen, Platsch 35, Post Kunigund. 1452-6

Mädchen oder Frau zur Schweinebetreuung, verheiratet oder ledig, bei Verpflegung gesucht von Gutsverwaltung Straßenhofen, Platsch 35, Post Kunigund. 1453-6

Küchenmädchen wird gesucht. Anzufragen: Burgkaffee, Marburg. 1463-6

Kanzleikraft kann auch Anfängerin sein, mit Schreibmaschinenkenntnissen, für auswärts per sofort gesucht. Anträge unter »Deutsch« an die Verw. 1500-6

2 Lehrjungen für Kettenschmiederei bei freier Wohnung und Kost sucht Johann Gobetz, Cilli, Grazerstraße. 1499-6

Möbeltischler und Tapezierergehilfe

werden gesucht. Weka, Marburg/Drau, Reiserstraße 2. 1498-6

Nette Hausgehilfin

die kochen kann, wird gesucht. Frau Weisak, Marburg/Drau, Reiserstraße 2. 1497-6

Winzer oder Schaffer

mit 2 bis 3 Arbeitskräften wird sofort aufgenommen bei Fabrizzi, Pötschgau 68. 1494-6

Hausgehilfin

auch Anfängerin, wird gesucht. Kowatsch, Marburg/Drau, Herrengasse 46. 1492-6

Schickes

Mädel

bis 16 Jahre alt, mit gutem Lehrzeugnis, für größeres Gemischtwarengeschäft gesucht. Zuschriften unter »Sofort 315« an die Verwaltung. 1489-6

Winzer mit 3 Arbeitskräften, möglicherweise mit eigenem Vieh, wird sofort aufgenommen. Koschak 39, bei Marburg (Drau). 1496-6

Hausgehilfin mit Kochkenntnissen, dringend gesucht. Anfragen: Regina Göttlich, Marburg-Drau, Kärntnerstraße 128. 1503-6

Schneidergehilfe wird gesucht. Male, Marburg a. d. Drau, Kärntnerstraße 50. 1504-6

Die seit **104 Jahren** bestehende

ADRIATISCHE VERSICHERUNGS-GESELLSCHAFT

und die

INTERNATIONALE UNFALL- UND SCHADENSVERSICHERUNGS-GESELLSCHAFT

WIEN

die auch in Oberkrain und in der Untersteiermark schon seit vielen Jahrzehnten tätig sind, empfehlen sich für den Abschluß

aller Arten der Lebensversicherung und für die nachgenannten Sachversicherungszweige:

Feuer
Einbruchdiebstahl
Kassenbotenberaubung
Verbundene Hausrat
Glas

Maschinenbruch
Glockenbruch
Haftpflicht aller Art
Kraftgefahr
Einzelunfall
Schülerunfall

Kinderunfall
Kollektivunfall
Lebenslängliche
Eisenbahnunfall
Betriebsstillstand
Wasserleitungsschäden

Transport
Valoren
Reisegepäck
Garderobe
Hotel-Reiseeffekten

Zuständige Hauptgeschäftsstellen:

Filiäldirektionen: Graz, Bismarckplatz Nr. 3.

Filialen: Klagenfurt, Adoli-Hitler-Platz Nr. 13.

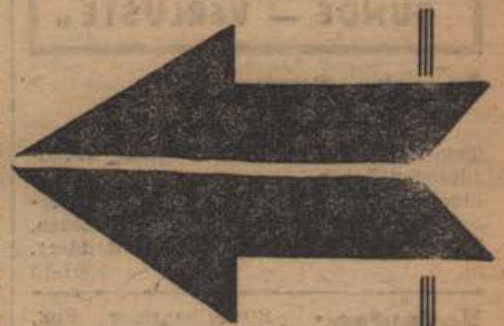
Hauptagenturen: Marburg, Sophienplatz Nr. 3, Cilli, Wokaunplatz Nr. 6.

Für Oberkrain: Krainburg, Koschatgasse Nr. 21.

Vertretungen in allen größeren Orten.

1470

Neue Vertretungen werden errichtet.

Wir teilen allen unseren Kunden mit, dass wir unser DETAILGESCHÄFT auflassen und dasselbe am 4. Nov. 1942 geschlossen wird.

Wir bitten, auf die Reichstettkarten der 42. Zuteilungsperiode spätestens bis 3. November zu beziehen.

**A. SENTSCHAR & SOHN, PETTAU
DER BEAUFTRAGTE WIRTSCHAFTER**

1400

ZU VERMIETEN

Zimmer in Marburg

gebe für leichte Bedienung einer Näherin oder Arbeiterin oder wird Landmüdel ausgebildet. Murmayer, Marburg (Drau), Schillerstraße 20. 1505-6

HEIRAT

Welche alleinstehende Haus- oder Wohnungsfrau wünscht ehrenhafte

Ehebekanntschaft

mit 48jährigen, berufstätigen, ledigen Herrn. Zuschrift unter »Bekanntschaft in Cilli« an die Verw. 1501-12

FUNDE — VERLUSTE

Tausche Armbanduhr oder

Tula-Doppeldeckenuhr für guten Rundfunkempfänger, dann neuen Sägespäneofen und Damen-Gummimantel für guten Tischspareherd. Marburg-Thesen, Hagengasse Nr. 86 (Neben Radiosender). 1507-13

Verlaufen: Stichelhaariger Fox, hört auf »Tiberk«. Abzugeben gegen gute Belohnung bei Fa. Machalka, Pettau. 1502-13

Bucg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

HELI FINKENZELLER,
HANS HOLT

und die Wiener Sängerknaben in einer lustigen Wintersport-Geschichte:

Konzert in Tivol

Für Jugendliche zugelassen!

1506

VERSCHIEDENES

Tages-Preise für jede Menge

Altmaschinen, Eisen, Metalle, Abfälle aller Art. Übernahme Abwracksbetriebe. — Lagernd große Auswahl Autoteile, Maschinenteile und Nutzseisen. Max Weiß — Nagystraße 14, Tel. 21-30. Vormalig Gustintschitsch. 1375-14

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. E g g e r, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten u. Sozialinstitute. Marburg/Drau, Mellingerstraße 3, Cilli, Marktplatz 13. 762-14

Erst recht im Kriege tägliche Zahnpflege

Gerade im Kriege müssen wir alles tun, um Krankheiten zu verhüten. Tägliche Zahnpflege — morgens und vor allem abends — ist zur Erhaltung der Zahn- und Allgemeingesundheit heute wichtiger als je. Wenn vorübergehend Zahnpaste fehlt, müssen die Zähne und Zahnzwischenräume durch gründlichen Gebrauch von Zahnbürste und Zahnstocher sowie durch kräftiges Spülen mit lauwarmem Wasser behelfsmäßig gereinigt werden. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift »Gesundheit ist kein Zufall« von der Chlorodont-Fabrik Dresden N° 6. 1475

Tieferschüttert geben wir allen Verwandten, Freunden und Bekannten die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter und unvergesslicher Gatte und Onkel, Herr

Franz Sagoritschnigg Holzhändler

in Agram, am 4. Oktober 1942, im 46. Lebensjahre, nach kurzem und schwerem Leiden verschieden ist.

Marburg/Drau, Bad Neuhaus, Petersdorf bei Cilli, Jastrebarsko, den 14. Oktober 1942.

In tiefer Trauer: Maria, Gattin, Maria Klausner, Nichte, Familien Kofl und Krollitsch 1498

Besteingeführte alte Großhandelsgesellschaft bietet an:

Knochenleim, Hautleim, Lederleim,
Kunstdünger, Gelatine, chemische
Produkte. 1443

»OMNIA« Leim- und Chemikalien-Handelsgesellschaft m. b. H.
WIEN I, ESSLINGASSE 13

**Anzeigen im „Stajerski Gospodar“
vermitteln mit grossem Erfolg!**

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

CILLI, Postfach

Hypotheken auf Grundbesitz
in Stadt und Land

Kommunaldarlehen

Siedlungsdarlehen

Haftung des Reichsgaues für sämtliche Verbindlichkeiten der Anstalt